

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Bc. Monika BÉDIOVÁ

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Ekonomické aspekty prevence terorismu v bance

Bc. Monika Bédiová

**Diplomová práce
2011**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Monika BÉDIOVÁ**
Osobní číslo: **E090581**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Ekonomické aspekty prevence terorismu v bance**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je analyzovat preventivní opatření proti terorismu v prostředí banky.

Diplomová práce bude obsahovat:

- teoretická východiska terorismu
- popis bankovního prostředí
- případovou studii
- ekonomickou analýzu prevence terorismu
- zhodnocení prevence a komparaci.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus I.. Praha : Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.

BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus II. Praha : Police History, 1999. 197 s. ISBN 80-902670-4-1.

MAREŠ, Miroslav. Terorismus v ČR. Brno : Centrum strategických studií, 2005. 476 s. ISBN 80-903333-8-9.

SOULEIMANOV, Emil. Terorismus. Praha : Eurolex Bohemia, 2006. 394 s. ISBN 80-86861-76-7.

ŘIHÁČKOVÁ, Věra. Boj proti terorismu. Praha : Institut pro evr. politiku EUROPEUM, 2006. 86 s. ISBN 80-86993-03-5.

ZEMAN, Jan. Terorismus. Praha : Triton, 2002. 166 s. ISBN 80-7254-305-9.

Vnitřní směrnice Volksbank CZ, a.s.

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance

www.mfcr.cz - Ministerstvo financí České republiky

www.army.cz - Ministerstvo obrany České republiky

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Zdeněk Řízek

Ústav ekonomie

Datum zadání diplomové práce:

4. října 2010

Termín odevzdání diplomové práce:

6. května 2011

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 5. října 2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 3. 5. 2011

Bc. Monika Bédiová

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala Ing. Zdeňkovi Řízkovi, za jeho cenné připomínky a rady, kterými přispěl k vytvoření této práce.

ANOTACE

Téma diplomové práce zní Ekonomické aspekty prevence terorismu v bance. Prostředí banky se tak stane pro tuto práci klíčové. Práce je rozdělena do pěti hlavních částí. Nejdříve se zaměřuje na teoretická východiska terorismu a jeho definice, dále pak seznamuje čtenáře s bankovním prostředím. Třetí část pokračuje případovou studií, ve které jsou obsaženy vybrané události, které mají souvislost mezi terorismem a bankou. Důležitou součástí tvoří ekonomická analýza preventivních opatření v boji proti terorismu v bance a jejich závěrečné zhodnocení.

KLÍČOVÁ SLOVA

terorismus, protiteroristická opatření, banka, ekonomické náklady prevence

TITLE

Economic aspects of prevention of terrorism in the bank

ANNOTATION

The topic of this paper is Economic aspects of prevention of terrorism in the bank. Bank's environment becomes crucial for this work. This paper is divided into five main parts. The first one provides theoretical knowledge of terrorism and definition, the next part provides description of the banking environment. The third part continues the case study contained selected events that have a link between terrorism and the Bank. The important part is economic analysis of prevention against terrorism in the bank and in the last part is evaluation of this topic.

KEYWORDS

terrorism, action against terrorism, bank, economic costs of prevention

OBSAH

ÚVOD	8
1. Teoretická východiska terorismu	11
1.1 Charakteristika terorismu	11
1.2 Pachatelé.....	12
1.3 Motivace útočníků.....	13
1.4 Cíle terorismu	14
1.5 Protiteroristická politika v České republice	14
2. Popis bankovního prostředí v České republice	17
2.1 Obecná charakteristika banky.....	17
2.2 Bankovní licence	18
2.3 Bankovní soustava v ČR.....	18
2.4 Bankovní dohled.....	19
2.5 Volksbank CZ, a.s.	20
2.5.1 Zisk z běžné činnosti Volksbank	22
2.5.2 Kodex chování zaměstnanců Volksbank CZ, a.s.	23
2.6 Prevence proti terorismu v bance	25
2.6.1 Praní špinavých peněz, financování terorismu a podezřelý obchod.....	26
2.6.1.1 Oznámení podezřelého obchodu	30
2.6.1.2 Finanční analytický útvar	31
3. Případové studie	33
3.1 Platební bilance terorismu	33
3.2 Podezřelé obchody v České republice	36
3.2.1 Šetření podezřelých obchodů.....	37
3.2.2 Mezinárodní spolupráce	38
3.3 Bankovní přepadení v časovém horizontu.....	39
3.4 Terorismus v zahraničí	40
3.4.1 Teroristický útok na Světové obchodní centrum v New Yorku	41
3.4.1.1 Obchodní spekulace spojené s 11. zářím.....	41
3.4.1.2 Ekonomické důsledky 11. září.....	42
4. Ekonomická analýza prevence terorismu	44
4.1 Bezpečnost v bankovním prostoru	45

4.2 Náklady preventivních opatření	46
4.2.1 Kamerový systém	46
4.2.1.1 Záznamový systém	47
4.2.2 Elektronický zabezpečovací systém	48
4.2.2.1 Ústředna EZS	49
4.2.2.2 Tísňové hlásiče	50
4.2.2.3 Otřesová čidla..	50
4.2.2.4 Pohybová čidla	51
4.2.2.5 Detektor tříštění skla.....	52
4.2.2.6 Požární detektory	52
4.2.2.7 Detektory plynů	53
4.2.2.8 Detektor poslední bankovky	53
4.2.3 Software.....	54
4.2.4 Bankovní trezory	54
4.2.5 Počítačky a testery bankovek	55
4.2.6 Bezpečnostní agentury.....	56
5. Zhodnocení prevence a komparace	58
5.1 Náklady elektronického zabezpečovacího systému	58
5.2 Celkové pořizovací náklady	60
ZÁVĚR.....	63
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	65
SEZNAM POUŽITÝCH ZÁKONŮ.....	66
SEZNAM POUŽITÝCH VÝROČNÍCH ZPRÁV.....	66
SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ.....	67
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	70
SEZNAM TABULEK.....	70
SEZNAM GRAFŮ.....	71
SEZNAM PŘÍLOH.....	71

ÚVOD

Tématem této diplomové práce jsou Ekonomické aspekty prevence terorismu v bance. Pojem terorismus se stává stále větším fenoménem po celém světě. Projevuje se v různých formách, vyskytuje se v rozdílných geografických a kulturních oblastech a užívá širokou škálu metod i taktických a strategických přístupů. Definice terorismu existuje mnoho, nejčastější z nich ho definuje jako metodu použití síly či hrozby, prováděnou skrytými jednotlivci, skupinami nebo státem podporovanými aktéry, či systematické využívání fyzického násilí, a to převážně vůči civilistům. V nejobecnější rovině je možné terorismus chápat jako nebezpečný společenský jev, obsahující prvky násilí a zastrašování, které úzce souvisejí s politickou situací a s rozvojem vědy a techniky. Hlavním účelem teroristického činu je vyvolat pocit strachu. Terorismus je celosvětovým problémem a globální spolupráce v boji proti němu je velice důležitá.

V prostředí banky, ze kterého se bude v této práci vycházet, se terorismus projevuje nejčastěji ve formě praní špinavých peněz a financování terorismu, z toho důvodu bývají obě tyto oblasti řešeny v rámci shodných preventivních opatření. Cílem kterékoli z metod praní špinavých peněz je uložit ilegálně získané peníze na legální účet popř. více účtů v bance a neupozornit přitom na sebe orgány činné v trestním řízení. Pachatelé to provádí postupnými vklady menších částek namísto jedné vysoké částky, která by působila podezřele. Za takto nastřádané prostředky pak může docházet k financování terorismu, kde je již existující suma peněz následně použita nebo je zamýšlena k nelegální činnosti, konkrétně k financování terorismu. Boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu se tak pro bankovní sektor stává stále větší výzvou, která je spojena s řadou nákladů. Předmětem této práce bude tedy především výčet preventivních opatření v boji proti terorismu v bance a jejich ekonomická analýza.

První část této práce se zaměřuje na teoretická východiska terorismu. Vysvětluje pojem terorismus a jeho hlavní rysy, popisuje charakteristické znaky možných pachatelů včetně jejich motivací pro spáchání teroristického útoku. Je tedy uvedením do problematiky a objasněním základních pojmů.

Druhá část je věnována popisu bankovního prostředí. Zde je nejprve vysvětlena činnost bank v České republice obecně a dále je představena banka Volksbank CZ, a.s., která měla pozitivní vliv na zkvalitnění této práce, proto je jí věnována pozornost. Volksbank CZ,

a.s. se řadí do segmentu středních a menších bankovních domů, které se orientují na klienty s produkty šitými „na míru“ jejich potřebám. Mottem celého koncernu je „Důvěra spojuje.“ Zajímavou částí je také Kodex chování zaměstnanců Volksbank CZ, a.s., kde jsou popsána závazná pravidla chování všech zaměstnanců, např. včetně stylu oblékání dle Dress Codu. Závěr druhé části je věnován vysvětlení pojmů praní špinavých peněz, financování terorismu a podezřelé obchody. Představen je také Finanční analytický útvar, který je s touto problematikou úzce spojen.

Třetí částí práce jsou případové studie, ve kterých bude nejprve uvedena tzv. platební bilance terorismu, tedy způsoby, jakými teroristé získávají finanční prostředky pro své aktivity a dále bude věnována pozornost případům šetřeným v rámci Finančního analytického úřadu, popisu některých případů v rámci České republiky, ale také ze zahraničí. Vybraným případem ze zahraničí bude všem známý případ teroristického útoku z 11. září 2001, se kterým je i po deseti letech spojena řada nezodpovězených otázek. Předmětem zkoumání bude hlavně snaha odhalit původ finančních prostředků, díky kterým k této tragické události došlo.

Čtvrtá část je zaměřena na ekonomickou analýzu prevence terorismu v prostředí banky. Z důvodu příslibu bankovního tajemství zde nebudou uvedena veškerá preventivní opatření proti terorismu, která by se po jejich vyzrazení mýjela účinkem, ale i přes dané omezení získá čtenář představu o základních preventivních opatřeních používaných v bankách v České republice a to nejen z hlediska jejich rozmanitosti, ale především z hlediska nákladů na jejich pořízení.

Poslední, pátá část obsahuje komparaci a zhodnocení všech preventivních opatření, uvedených v této práci, v boji proti terorismu. Zkoumaná opatření budou mezi sebou srovnána pomocí tabulek a grafů a výsledkem bude vyhodnocení „absolutního vítěze“, tedy prostředku, který se největší měrou podílí na prevenci terorismu v bance.

Cílem této diplomové práce bude:

- vysvětlit pojem terorismus a jeho teoretická východiska,
- seznámit čtenáře s činností bank a bankovním prostředím,
- představit banku Volksbank CZ, a.s.,
- objasnit souvislost mezi bankou a terorismem,
- ukázat a popsat skutečné události, které se v souvislosti s bankou a terorismem staly na území České republiky i v zahraničí,
- seznámit čtenáře s preventivními opatřeními v boji proti terorismu v bance,
- provést ekonomickou analýzu preventivních opatření,
- zhodnotit výsledky ekonomické analýzy,
- identifikovat nejdůležitější a zároveň nejnákladnější prvky ochrany v boji proti terorismu v bance.

1. Teoretická východiska terorismu

1.1 Charakteristika terorismu

Slovo teror je odvozeno z latinského slova *terrere*, což v překladu do češtiny odpovídá významu strašný nebo hrozný. Pojem terorismus tedy v sobě zahrnuje takové činnosti a metody, které pocit strachu a hrůzy vyvolávají.¹ Dá se říci, že historie používání násilí k prosazení určitých cílů je prakticky stejně dlouhá jako historie lidstva. Její formy a metody se však mění současně s vývojem společnosti a s rozvojem technologií. Obecně lze konstatovat, že rizika vyplývající z použití násilí rostou a tento trend bude s velkou pravděpodobností i pokračovat. Zatímco před několika desítkami let se teroristický útok mohl bezprostředně dotknout pouze omezených oblastí a úzkého okruhu lidí, dnes může akt násilí způsobit politický nebo ekonomický otřes v celosvětovém měřítku.

Teroristické metody se vyznačují vysokou nebezpečností, bezohledností a brutalitou. Jejich výběr a použití jsou podmíněny snahou o vyvolání maximálního psychologického efektu. Násilí používané teroristy je vykalkulováno tak, aby vyvolalo pocit strachu a ohrožení u co nejširšího okruhu lidí. Na pozadí následné hromadné společenské tenze, frustrace a deprivace jsou pak realizovány psychologické operace a manipulace, jejichž účelem je dosažení cílů.² Čím je brutalita, rozsah útoku a jeho následky větší, tím pravděpodobněji bude dosaženo soustředění pozornosti sdělovacích prostředků a budou vytvořeny předpoklady pro ovlivňování postojů veřejnosti, v souladu s přáními a cíli teroristů. V těchto souvislostech je terorismus považován za ostrou formu psychologické války, jejíž účinky jsou podmíněny a znásobovány zájmem médií. Činnost těchto médií je pro efektivnost psychologických operací v oblasti terorismu jedním z rozhodujících faktorů.

Dalším základním rysem teroristického činu je jeho zaměření proti osobám, které nemají nic společného s cíli, které si teroristé kladou a nemohou jejich dosažení nijak ovlivnit. V případě napadení nebo ohrožení se však tyto nezúčastněné osoby stávají rukojmími, jejichž

¹ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I*. Praha : Police History, 1999. s. 11. ISBN 80-902670-1-7.

² *Www.army.cz* [online]. c2004-2010 [cit. 2011-03-19]. Současný terorismus. Dostupné z WWW: <http://www.army.cz/avis/vojenske_rozhledy/2002_2/46.htm>.

prostřednictvím je vyvíjen tlak na odpovědné úřady, instituce či vládu, který je stupňován sdělovacími prostředky.

1.2 Pachatelé

Banky nerozlišují, zda budou muset čelit pachateli „obyčejnému zloději“ či člověku, který je členem teroristické skupiny, jehož cílem není „pouhé“ získání finanční hotovosti pro obohacení své osoby, ale za jehož činem se skrývá daleko hrůznější a propracovanější myšlenka. Banky mají za úkol v rámci svých preventivních opatření zabezpečit bezpečí své, svých klientů a jejich dat bez ohledu na to, z jakého důvodu je páčán trestný čin. Proto jsou v rámci preventivních opatření pro obě situace prováděny shodné kroky. V bankovním prostředí se setkáváme většinou se dvěma typy pachatelů:

- profesionální zločinci,
- psychicky narušené osoby.

Profesionální zločinci mají svůj čin většinou předem promyšlený a připravený. Pokud se chystají získat peněžní prostředky prostřednictvím násilného vniknutí nebo přepadení pobočky, nepřicházejí na pobočku banky poprvé, nýbrž ji předem navštívili, aby mohli svůj čin naplánovat. Jejich cílem je zastrašit pracovníky na přepážce a pod výhrůzkou požadují peněžní hotovost. Pokud však dojde k selhání vlastní akce, může dojít i k zajištění rukojmí. V těchto případech jim rukojmí slouží jako prostředek k zajištění útěku. Z hlediska policie je konfrontace s profesionálními zločinci vždy riskantní. Největší nebezpečí hrozí zpravidla v první fázi incidentu, kdy je pravděpodobný vznik panické reakce, charakterizovaný pojmy „boj nebo útěk“. Takovou situaci je možné přirovnat k situaci zvířete zahnaného do kouta snažícího se uprchnout. Pokud zvíře možnost úniku nemá, tak útočí. Čím méně času mají lidé na rozhodování, tím je vyšší pravděpodobnost vzniku zkratového jednání. Policejní taktika je zde proto velice důležitá.

Psychicky narušené osoby jsou častými pachateli teroristických činů. Jde většinou o nemocné jedince nebo o osoby ve stavech hlubokého emocionálního rozrušení, které jsou snadno ovlivnitelné svým okolím. Při řešení takovýchto incidentů je nutná těsná spolupráce velitele operace s psychiatrem.

1.3 Motivace útočníků

V nejobecnějším slova smyslu pojem motivace vyjadřuje příčiny cíleného chování za účelem dosažení určitého cíle nebo uspokojení určité potřeby. Spektrum motivací lidí, kteří kladou a konstruují výbušné systémy, je pestré a široké.³ Následné dělení, které je zde uvedeno, je pouze orientační:

- zisk,
- ideologie,
- experiment,
- afekt,
- vandalismus,
- uznání.

Zisk. Útoky prováděné za účelem zisku nebo jiné výhody většinou úzce souvisí s organizovanou kriminální činností. Důvodem může být snaha získat peníze vydíráním, odstranit konkurenci v určité oblasti nebo získat výhodnějšího postavení. Bombový útok může být rovněž použit k zakrytí krádeže či machinace.⁴

Ideologie. Ideologická motivace je typická pro široký okruh pachatelů, jejichž politická orientace se pohybuje od krajní levice až po krajní pravici. Tento typ útočníků, které je možné obecně považovat za profesionály, má extrémní politickou, rasovou, etnickou nebo náboženskou orientaci. Útok může být gestem protestu, může být zaměřen na likvidaci politických odpůrců, nebo může mít čistě symbolický význam.⁵

Experiment. Tato motivace je běžná v řadách mladistvých delikventů a nezralých jedinců. Experimentátoři touží po rozruchu, který vyvolá exploze, jsou zvědaví na funkci a účinek zařízení, která zkonstruovali, a zajímá je účinek výbuchu. Tento typ útočníků lze zařadit převážně do kategorie amatérů.

³ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I.* Praha : Police History, 1999. s. 62. ISBN 80-902670-1-7.

⁴ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I.* Praha : Police History, 1999. s. 62. ISBN 80-902670-1-7.

⁵ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I.* Praha : Police History, 1999. s. 62. ISBN 80-902670-1-7.

Afekt. Tento typ motivace se přibližuje hranicím psychopatologie. Souvisí s reálnou nebo imaginární frustrací útočníka terorismu. Typickou příčinou, která vyvolává takovou akci, je zklamání ve vztazích, ať už měly přátelský nebo milostný charakter.

Vandalismus. Podstatou vandalismu je ničení pro ničení a opojení z něho.⁶ Iniciačním faktorem jsou v těchto případech nejčastěji drogy a alkohol. Stejně jako v předchozím případě lze většinu vandalů zařadit taktéž do kategorie amatérů.

Uznání. Snaha získat uznání prostřednictvím násilné akce úzce souvisí s dalšími motivačními faktory. Pachatel se např. snaží na vybraných místech umístit výbušné zařízení, které později objeví, a stane se tak hrdinou dne. V důsledku toho, že nález výbušniny vždy vyvolá paniku, která může vyústit až v hysterii, dosáhl pachatel svého. V horších případech ve snaze pachatele dosáhnout uznání, však může provést dobře promyšlený a naplánovaný teroristický čin, jehož důsledkem jsou lidské oběti a velké materiální škody.

1.4 Cíle terorismu

S motivací úzce souvisí cíl teroristů, který může být:

- reklamní (upozornění na existenci a program teroristické organizace),
- jednorázový (zničení konkrétního objektu nebo člověka, získání prostředků nebo osvobození vězně),
- strategický (destabilizace režimu).⁷

1.5 Protiteroristická politika v České republice

Protiteroristická politika je politika, která se zaměřuje na eliminaci terorismu. Vývoj terorismu na českém území i ve světě s sebou přináší nutnost realizace protiteroristické politiky. Její význam pro Českou republiku i pro další státy narostl po 11. září 2001. Formulaci a realizaci protiteroristické politiky ovlivňují státní i nestátní aktéři. Na boj proti terorismu má bezpochyby výrazný vliv i politika mnoha mezinárodních organizací.

⁶ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I*. Praha : Police History, 1999. s. 62. ISBN 80-902670-1-7.

⁷ KREJČÍ, Oskar. *Mezinárodní politika*. Praha : Ekopress, 2001. s. 408. ISBN 80-86119-45-9.

Protiteroristická politika je primárně pojímána jako součást bezpečnostní politiky státu. V rámci této politiky zasahuje do oblasti vnitřní i vnější bezpečnostní politiky. Dlouhou dobu byl terorismus považován za záležitost vnitřní bezpečnostní politiky, v souvislosti s globalizací terorismu zhruba od sedmdesátých let 20. století a jeho schopností získat zbraně hromadného ničení se stal i záležitostí vnější bezpečnostní politiky, respektive přispěl k setření rozdílů mezi vnitřní a vnější bezpečnostní politikou (zvláště po 11. září 2001). Terorismus byl rovněž většinou pojímán jako nevojenská hrozba, ale postupně se stal i hrozbou vojenského charakteru.⁸

Nástroje státní protiteroristické politiky jsou především:

- zpravodajské operace (zjišťující informace o teroristech),
- policejní operace (zadržování teroristů, osvobozování rukojmích, likvidace náloží apod.),
- vojenské operace (zajišťující likvidaci teroristů a ochranu před nimi vojenskými prostředky, může se jednat i o útoky na státy podporující terorismus, které odpovídají kritériím klasické války),
- právo (které zajišťuje zákonné vymezení kompetencí protiteroristických orgánů i sankční normy pro postih teroristů a subjektů, které je podporují),
- preventivní opatření (technologická i další, která latentně a preventivně přispívají k eliminaci terorismu),
- politická činnost směřující k odstranění příčin terorismu, včetně diplomacie a politického vyjednávání,
- civilní ochrana (vytváření struktur k eliminaci následků teroristických útoků, včetně lékařství, pomoci obětem apod.).⁹

V politice proti terorismu působí na různých úrovních státní i nestátní aktéři s obecnou i se specializovanou působností (zpravidla se jedná o složky vyčleněné v rámci institucí s obecnou působností). Specializované orgány i složky vznikají především v bezpečnostně-politické oblasti. Jedná se např. o:

⁸ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno : Centrum strategických studií, 2005. s. 384. ISBN 80-903333-8-9.

⁹ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno : Centrum strategických studií, 2005. s. 383, 384. ISBN 80-903333-8-9.

- státní orgány a instituty zřízené ke koordinaci či řízení protiteroristické politiky více rezortů,
- policejní složky specializované na vyšetřování terorismu,
- policejní složky specializované na zásahy proti teroristům,
- policejní složky specializované na eliminaci účinků zbraní teroristů,
- vojenské složky specializované na rychlé zásahy proti režimům podporujícím terorismus nebo oblastem, které jsou pod kontrolou teroristů,
- vojenské složky specializované na protiteroristické zásahy v krizových regionech,
- vojenské složky specializované na eliminaci účinků zbraní teroristů,
- zpravodajské složky zaměřené na sledování terorismu či jeho jednotlivých variant, případně kanálů jeho financování, vyzbrojování, ideologické podpory apod.,
- složky tajných služeb zaměřené na přímou likvidaci teroristů,
- specializované složky civilní ochrany na pomoc obětem terorismu,
- specializovaná výzkumná a pedagogická činnost v civilní, vojenské i policejní sféře zaměřená na terorismus a boj proti němu apod.¹⁰

Formálním výsledkem této protiteroristické politiky je existence protiteroristických složek a protiteroristické koncepce a zákony. Na tomto základě pak dochází k reálným zásahům proti teroristům.

Činnost banky v souvislosti s bojem proti terorismu spočívá jak v oblasti prevence, tak represe. Těžištěm prevence jsou propracované bezpečnostní systémy, školicí programy pro zaměstnance, kde je nezbytné zdůraznit rozpoznání podezřelých operací, dále je to znalost klientů, tedy nutnost jejich identifikace a právo kontroly klientů, např. získávání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodu nebo obchodního vztahu, včetně přezkoumávání obchodů prováděných v průběhu daného vztahu či přezkoumávání zdrojů peněžních prostředků. V neposlední řadě je v prevenci výchozím bodem odpovídající legislativa. Především se jedná o zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. V oblasti represe se jedná např. o možnost zmrazení účtů, umožňující uzavření finančního toku nezbytného pro činnost teroristů.

¹⁰ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno : Centrum strategických studií, 2005. s. 385. ISBN 80-903333-8-9.

2. Popis bankovního prostředí v České republice

Tato část bude zaměřena na popis bankovního prostředí. Bude zde vysvětlena obecná charakteristika bank v České republice a představena bankovní instituce Volksbank CZ, a.s., ve které pracuji na pozici klientský pracovník, pokladník. Práce přímo v prostředí banky měla pozitivní vliv na zkvalitnění této práce, proto bude jejímu představení věnována pozornost. Pracovní náplň na uvedené pozici spočívá především v kontaktu s lidmi a se servisem jejich účtů. Mimo získávání zkušeností přímo z prostředí banky, je nutností této práce účast na několika školeních. Řada z nich je zaměřena na řešení krizových situací, tedy situací, které v sobě zahrnují např. přepady bank, výpadek proudu, nefunkčnost výpočetní techniky, ale také postup jak předcházet, čelit a řešit případný teroristický útok. Závěrem této části bude vysvětlení pojmů praní špinavých peněz, financování terorismu a podezřelé obchody. Představen bude také Finanční analytický útvar, který je s touto problematikou úzce spojen.

2.1 Obecná charakteristika banky

Banka je právnickou osobou se sídlem v České republice založená jako akciová společnost. Pro svoji činnost potřebuje bankovní licenci a podléhá bankovnímu dozoru, který vykonává Česká národní banka. Mezi hlavní zákony, tvořící legislativní rámec problematiky bankovníctví patří především zákon č. 21/1992 Sb., o bankách a zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance.

Banka je finanční instituce, která přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry. Mimo poskytování těchto základních služeb má na základě udělené bankovní licence povoleny tyto další činnosti:

- investování do cenných papírů na vlastní účet,
- finanční pronájem (finanční leasing),
- platební styk a zúčtování,
- vydávání a správu platebních prostředků, např. platebních karet a cestovních šeků,
- poskytování záruk,
- otvírání akreditivů,
- obstarávání inkasa,

- poskytování investičních služeb podle zvláštního právního předpisu, s tím, že se v licenci uvede, které hlavní investiční služby a činnosti a doplňkové investiční služby je banka oprávněna poskytovat a ve vztahu ke kterým investičním nástrojům podle zvláštního právního předpisu,
- finanční makléřství,
- výkon funkce depozitáře,
- směnárenskou činnost,
- poskytování bankovních informací,
- obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta s devizovými hodnotami a se zlatem,
- pronájem bezpečnostních schránek.¹¹

2.2 Bankovní licence

Jak již bylo řečeno, činnost obchodních bank je podmíněna získáním bankovní licence, tedy oprávněním provádět bankovní služby. Žádost o licenci se předkládá České národní bance, která si před rozhodnutím vyžádá stanovisko od Ministerstva financí. Pro udělení bankovní licence musí být splněny tyto podmínky:

- průhledný a nezávadný původ základního kapitálu a jeho dostatečnost, minimální výše činí 500 000 000 Kč a minimálně v této výši musí být tvořen peněžitými vklady,
- odborná způsobilost, důvěryhodnost a zkušenost osob,
- technické a organizační předpoklady pro výkon navrhovaných činností bank.

2.3 Bankovní soustava v ČR

Bankovní soustavu České republiky tvoří všechny banky na území českého státu. Současná bankovní soustava je dvoustupňová:

- Centrální banka,
- obchodní, investiční a hypotéční banky a spořitelny.

¹¹ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.

Centrální banka je ústřední bankou státu. V České republice je jí Česká národní banka. Obchodní, investiční, hypotéční banky a spořitelny tvoří výkonnou složku s podnikatelským záměrem. Činnost těchto bank a spořitelen je většinou univerzální, což znamená poskytování veškerých bankovních služeb svým klientům. Banky i spořitelny jsou povinny dodržovat bankovní tajemství o poskytnutých bankovních službách a obchodních operacích. Banky se od sebe mohou lišit některými podmínkami, musí se ale řídit všeobecně platnými pravidly, které vyhláší Česká národní banka.

2.4 Bankovní dohled

Důvěryhodnost a stabilita bankovního sektoru je pro fungování ekonomiky jednou ze základních podmínek. Tuto stabilitu nelze zajistit pouze tržními mechanismy, proto je činnost bank regulována velkým množstvím omezujících a příkazujících pravidel, především v podobě právních předpisů (tzv. bankovní regulace). Dozor nad dodržováním těchto pravidel a vyvozování důsledků z jejich porušení je pak nazýván bankovním dohledem.¹²

Bankovní dohled je v České republice věcně i institucionálně součástí České národní banky. Jeho práva a povinnosti vymezují již zmíněné zákony o České národní bance a zákon o bankách. Podle těchto zákonů bankovní dohled respektive Česká národní banka:

- vydává po předchozím vyjádření Ministerstva financí bankovní licence,
- vydává opatření a vyhlášky definující pravidla obezřetného podnikání bank,
- monitoruje činnost bank a poboček zahraničních bank (do kompetence bankovního dohledu naopak nespádají družstevní záložny, které jsou dohlíženy Úřadem pro dohled nad družstevními záložnami),
- provádí dohlídky (kontroly) v bankách,
- vydává předchozí souhlasy podle zákona o bankách např. při nabývání podílu na bance, při prodeji podniku banky, sloučení banky, zrušení banky či ukončení bankovních aktivit,
- ukládá opatření k nápravě a sankce za zjištěné nedostatky v činnosti bank,

¹² *Www.businessinfo.cz* [online]. c1997-2011 [cit. 2011-03-19]. Bankovní dohled. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/bankovnictvi-investovani/bankovni-dohled/1000464/39631/>>.

- rozhoduje o zavedení nucené správy a odnětí bankovní licence po předchozím vyjádření Ministerstva financí.¹³

Bankovní dohled již však nemá právo zasahovat do obchodních rozhodnutí banky a do jejího řízení, které je ve výlučné kompetenci managementu banky, případně též dozorčí rady.

2.5 Volksbank CZ, a.s.

Volksbank CZ, a.s. je univerzální obchodní banka se širokým spektrem produktů a služeb v oblasti drobného i podnikového bankovníctví.¹⁴ Volksbank úspěšně působí v České republice již od roku 1993, kdy byla v Brně otevřena pobočka rakouské bankovní skupiny Volksbank AG. Samostatná akciová společnost dle českých právních norem – Volksbank CZ, a.s. – vznikla 31. října 1996. V průběhu svého působení na českém trhu Volksbank získala pevnou pozici v segmentu středních a menších bankovních domů. Produkty a služby banky jsou určeny jak pro fyzické osoby a podnikatele, tak i pro malé a střední podniky, neziskový a veřejný sektor. Specializovaná nabídka služeb se zaměřuje také na sektor financování zemědělství, financování nemovitostí a mezinárodní klientelu.

Filozofie obchodní banky Volksbank vychází především z orientace na klienta a jeho individuální potřeby a požadavky a nabízí služby „šité na míru“ těchto potřeb. Tato filozofie je reprezentována mottem celého koncernu „Důvěra spojuje.“¹⁵ Na obrázku č. 1 je logo Volksbank.

Obrázek č. 1: Logo Volksbank

Zdroj: Dostupné z: www.google.cz

¹³ www.businessinfo.cz [online]. c1997-2011 [cit. 2011-03-19]. Bankovní dohled. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/bankovnictvi-investovani/bankovni-dohled/1000464/39631/>>.

¹⁴ www.volksbank.cz [online]. c2010 [cit. 2011-03-13]. O bance. Dostupné z WWW: <http://www.volksbank.cz/vb/jnp/cz/o_bance/index.html>.

¹⁵ www.volksbank.cz [online]. c2010 [cit. 2011-03-13]. O bance. Dostupné z WWW: <http://www.volksbank.cz/vb/jnp/cz/o_bance/index.html>.

Volksbank CZ má základní kapitál ve výši 2,005 miliardy korun. Většinovým vlastníkem (98,14%) je rakouská Volksbank International AG. Zbývající dva drobné podíly drží italské banky Banca Popolare di Vicenza a EM.RO Popolare. Vlastní nabídka Volksbank CZ je doplněna ve spolupráci s partnerskými společnostmi ze skupiny Volksbank. Patří mezi ně:

- VB Leasing (pro oblast leasingu a souvisejících služeb),
- Victoria-Volksbanken pojišťovna (v oblasti životních a neživotních pojistných produktů),
- Českomoravská stavební spořitelna (v rámci stavebního spoření),
- AXA penzijní fond (v oblasti penzijního připojištění),
- ING Investment Management (jako autorizovaný prodejce podílových ING Fondů).

Jednotlivá loga partnerských společností jsou zobrazena na obrázku č. 2.

Obrázek č. 2: Loga partnerských společností Volksbank

Zdroj: Dostupné z: www.google.cz

V současné době banka sčítá více než 700 zaměstnanců a nabízí celkem 25 poboček po celé České republice, např. v Praze, Brně, Hradci Králové, Jihlavě, Českých Budějovicích, Plzni atd. Volksbank CZ, a.s. je součástí mezinárodní skupiny Volksbank, která má zastoupení již v 9 zemích po celé Evropě, jak je vidět na obrázku č. 3.

Obrázek č. 3: Zastoupení Volksbank v Evropě

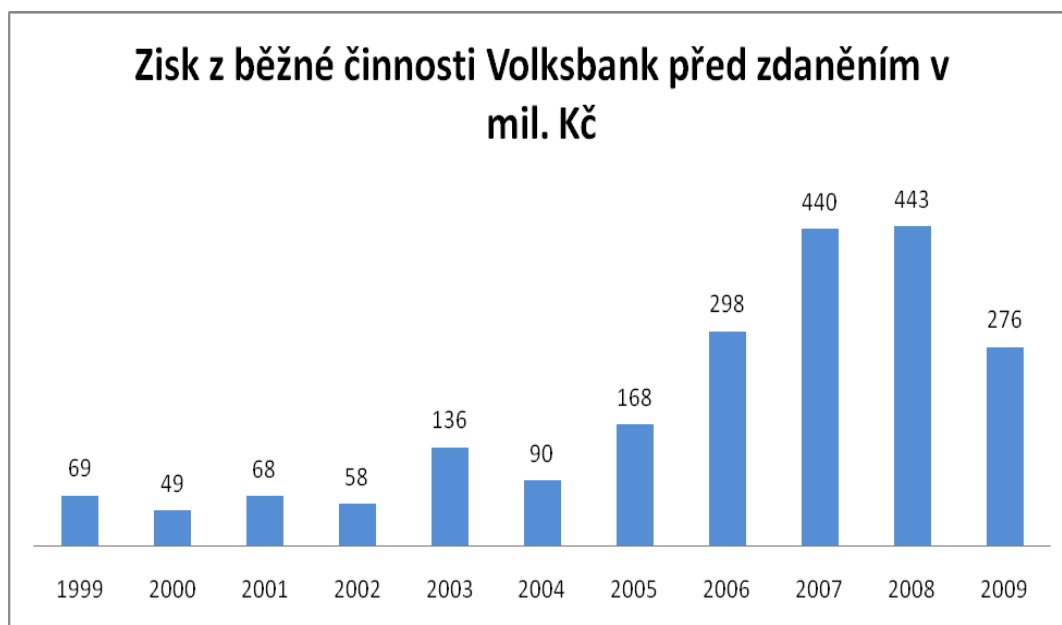
Zdroj: Dostupné z: www.volksbank.cz

2.5.1 Zisk z běžné činnosti Volksbank

Zisk z běžné činnosti je jedním z nejdůležitějších ukazatelů. V grafu č. 1 je uveden zisk z běžné činnosti před zdaněním v mil. Kč v letech 1999 až 2009. První výraznější změnou v tomto období byl zisk z běžné činnosti před zdaněním v roce 2003, který se oproti roku předchozímu zvýšil o 78 mil. Kč. Tomuto úspěchu napomohly mimo jiné tři nově otevřené pobočky. Dvě v centru hlavního města Prahy, a jedna v severomoravském regionu přímo v jeho samotném centru v Ostravě. Výsledky banky prokazovaly úspěšný vývoj ve všech jejích segmentech finančních aktivit. Další, výraznější růst zisku z běžné činnosti před zdaněním, byl zaznamenán mezi lety 2005 a 2006, kdy rozdíl činil 130 mil. Kč. Významným faktorem tohoto růstu byl vývoj české ekonomiky v roce 2006, kdy vedle exportu byla významným indikátorem růstu především spotřeba domácností a nárůst investic. V tomto roce se také ve Volksbank velmi zřetelně projevil příliv nových klientů a jejich depozit. Po úspěšném roce 2006 přišel rok 2007, kdy zisk z běžné činnosti před zdaněním opět vzrostl a to o 142 mil. Kč. Tomuto faktu opět napomohl ekonomický vývoj v České republice, kdy česká ekonomika dosáhla nejvyššího růstu od vzniku samostatné České republiky. Český hrubý domácí produkt dosáhl meziročního růstu o 6,5 %. Velký vliv na růst HDP měly kromě jednorázových faktorů především růst fixních investic, spotřeba domácností, růst čistých exportů a také růst vládní spotřeby. Míra inflace se v roce 2007 v české ekonomice oproti předchozím rokům zvýšila, za celý rok dosáhla v průměru 2,8 %. Za růstem inflace stál především růst cen potravin, dopravy, stravování a bydlení. Na růst inflace tak Česká národní

banka reagovala zvyšováním klíčových úrokových sazeb. I v roce 2007 pokračoval pozitivní trend ve vývoji na trhu práce. Míra nezaměstnanosti dosáhla na konci roku 2007 hodnoty 6 %, když se počet nezaměstnaných během roku snížil o více než 93 tisíc. Důvodem zlepšující se situace na trhu práce byl především silný hospodářský růst posledních let, který generoval nová pracovní místa. Příznivé ekonomické podmínky a stabilita České republiky se odrážely také ve vývoji kurzu české koruny. Volksbank v tomto roce rozšířila produktovou nabídku jak pro oblast retailu, tak pro firemní klientelu. Zatím největší propad zisku z běžné činnosti před zdaněním se stal v roce 2009, kdy klesl oproti předchozímu roku o 167 mil. Kč na 276 mil. Kč. Tento rok vstoupil do historie Volksbank jako rok spojený se světovou hospodářskou recesí. V kontextu poklesu hospodářství České republiky, nesymetricky klesajícími úrokovými sazbami a zvýšenými rizikovými náklady se jednalo o uspokojivý výsledek. Hlavní příčinou nižšího zisku byl pokles čistých úrokových výnosů.

Graf č. 1: Zisk z běžné činnosti Volksbank před zdaněním

Zdroj: Výroční zprávy Volksbank, úprava autor.

2.5.2 Kodex chování zaměstnanců Volksbank CZ, a.s.

Tak jako každá instituce má svá pravidla, mají také zaměstnanci Volksbank CZ, a.s. povinnost chovat se dle Kodexu chování zaměstnanců Volksbank CZ, a.s. Dodržování hodnot obsažených v Kodexu je návodem pro správné chování zaměstnance banky. Nelze však předjímat všechny situace, ve kterých se zaměstnanec může ocitnout. Proto se každý musí

chovat tak, aby svým jednáním nepoškodil dobré jméno a pověst banky na veřejnosti. Povinností zaměstnance je, aby znal a dodržoval právní předpisy, normy a standardy. Každý pracovník banky je vázán mlčenlivostí o záležitostech banky a o záležitostech klientů, o nichž se dozví při výkonu své činnosti v bance. Mezi takové informace patří zejména obchodní tajemství, které zahrnuje jakékoliv obchodní či technické informace, dále jsou to seznamy klientů banky a důvěrné informace o nich, bezpečnostní systémy, opatření a dokumentace včetně počítačových bezpečnostních systémů atp. Tyto informace zůstávají v tajnosti i po skončení pracovního poměru v bance. Zaměstnanec v rámci svého pracovního zařazení musí uplatňovat zásadu „Poznej svého klienta“ a předcházet tak úmyslnému či neúmyslnému zneužití banky pro praní špinavých peněz, financování terorismu, pro podvodné jednání či jiné kriminální nebo neetické aktivity. Zaměstnanec banky musí uplatňovat zdvořilý, korektní a nestranný přístup ke všem klientům. Obchodní jednání musí být vedena slušně, nestranně a podle kritérií obchodního zájmu, bez jakékoliv předpojatosti či zvýhodňování, plynoucího z osobních motivů zaměstnance banky. Ten musí klientovi poskytnout úplné, nezkreslené, pravdivé a srozumitelné informace, týkající se obchodního vztahu klienta k bance. Zaměstnanec banky reprezentuje nejen svým chováním a vystupováním, ale také určitým stylem oblékání. Pro tyto účely má Volksbank CZ, a.s. tzv. firemní Dress Code, který radí svým zaměstnancům, které oblečení je vhodné a které ne. Každý zaměstnanec totiž v kterémkoli okamžiku pracovního dne reprezentuje firmu. Obléká se v souladu s povahou práce, za kterou je zodpovědný a uzpůsobuje výběr oblečení do zaměstnání firemní kultuře. U mužů považuje Dress Code za nevhodné oblečení a doplňky např. mokasíny, bílé ponožky, kšiltovku, náušnice, kraťasy, bermudy, trička s logem či košile křiklavých barev, u žen jsou zapovězeny kostýmky křiklavých barev a vzorů, mikiny, plážové šaty na ramínka, velký výstřih, minisukně, kraťasy, legíny, výrazné vzory na silonkách, apod. Důraz je kladen také na úpravu vlasů i nehtů na rukou. V rámci ochrany svého dobrého jména má banka zájem na transparentnosti vztahů mezi zaměstnanci a externími protistranami, včetně bezúhonnosti svých zaměstnanců. Ti nesmějí přijímat ve spojení s výkonem své pracovní činnosti dary přesahující hodnotu 2 000 Kč. Přijímání nebo požadování úplatků či jejich zprostředkování pro někoho jiného je zcela nepřijatelné.

Z výše uvedeného vyplývá pro zaměstnance řada povinností, které musí v rámci pracovního poměru dodržovat. Shrňme si tedy nejdůležitější z nich:

- dodržovat Kodex chování zaměstnanců Volksbank CZ, a.s.,

- dodržovat a zachovávat obchodní a bankovní tajemství,
- aktivně se podílet na udržování dobrého jména banky, a to zejména svým kvalifikovaným jednáním, adekvátním vystupováním a vstřícným přístupem k obchodním partnerům banky a ke svým spolupracovníkům,
- nezneužívat zaměstnanecké výhody a přístupu ke služebním informacím,
- řádně zabezpečovat a chránit majetek banky, předcházet škodám,
- dodržovat firemní zásady oblékání, které jsou definovány v rámci Dress Code,
- udržovat pracoviště v pořádku a čistotě,
- nekouřit na pracovišti.

2.6 Prevence proti terorismu v bance

Každá banka má povinnost mít dostatek informací o svých klientech. Musí vědět, s jakými osobami vstupuje do smluvního vztahu, kdo bude oprávněn manipulovat s peněžními prostředky a jaké jsou záměry těchto osob.¹⁶ V bankovním prostředí se tato zásada označuje slovním spojením „Poznej svého klienta“. Povinnost identifikace se týká všech klientů při prvotním založení účtu i při jeho následné manipulaci. Povinnost identifikace je upravena v zákoně č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Dohled nad dodržováním stanovených pravidel provádí Česká národní banka.

Integrita bankovních a finančních služeb silně závisí na důvěře, že tyto služby jsou postaveny na vysoce legálních, profesionálních a etických principech. Dobrá pověst finančních institucí je pro jejich činnost rozhodující.¹⁷

Banky se většinou nesetkají přímo s teroristickým útokem, myšleno násilným vniknutím teroristů do prostoru banky a následnou bankovní loupeží, nýbrž se setkávají spíše se „skrytou formou“ terorismu a to s praním špinavých peněz a financováním terorismu.

V následující části vysvětlím smysl pojmů praní špinavých peněz, financování terorismu a podezřelý obchod.

¹⁶ *Www.finance.cz* [online]. c2000-2011 [cit. 2011-03-19]. Musí banky znát své klienty tolik?. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/249649-musi-banky-znat-sve-klienty-tolik/>>.

¹⁷ *Www.matrix-2012.cz* [online]. c2011 [cit. 2011-03-19]. Praní špinavých peněz. Dostupné z WWW: <http://www.matrix-2012.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1062:prani-pinavych-penz&catid=57:spiknuti&Itemid=368>.

2.6.1 Praní špinavých peněz, financování terorismu a podezřelý obchod

Cílem kterékoli z metod praní špinavých peněz je uložit ilegálně získané peníze na legální bankovní účet a neupozornit přitom na sebe orgány činné v trestním řízení.¹⁸ Pachatelé to provádí vkládáním stovek malých vkladů namísto jedné vysoké částky, která by působila podezřele. Jakmile se peníze ocitnou na legitimním účtu, snadno se pak převádějí do různých míst světa, aniž by vzbuzovaly větší zájem. Tomu napomáhá také fakt, že v dnešní době jsou takovéto mezinárodní převody velmi jednoduché a rychlé. Vzhledem k obrovskému rozsahu těchto mezinárodních převodů se ilegální převody rozplynou v moři převodů legálních. Proto se praní špinavých peněz zjišťuje velmi obtížně. Ideálním místem pro praní špinavých peněz jsou daňové ráje. Tamním bankám je původ peněz téměř lhostejný.

Zde je uveden přehled nejdůležitějších právních předpisů týkajících se praní špinavých peněz v rámci České republiky:

- zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti,
- zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance,
- zákon č. 21/1992 Sb., o bankách,
- zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon,
- další zákony, např. trestní, občanský a obchodní zákoník.

Po činnostech souvisejících s praním špinavých peněz v různých zemích se snaží pátrat několik mezinárodních skupin, mimo jiné Financial Stability Forum (FSF) a Financial Action Task Force (FATF). Zašly dokonce tak daleko, že vytvořily seznamy zemí vyznačujících se laxností a nespoluprací v přístupu k tomuto závažnému problému.¹⁹ Mezi tyto země patří např. Anguilla, Bahamy, Belize, Britské Panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy, Kostarika, Marshallovy ostrovy, Nauru atd. Je známo, že k praní špinavých peněz si kriminální živly nejčastěji volí americký dolar z hlediska nízkého počtu ochranných prvků těchto bankovek.

¹⁸ *Www.portal.cz* [online]. c2005-2011 [cit. 2011-03-19]. Co je praní špinavých peněz?. Dostupné z WWW: <<http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=4174>>.

¹⁹ *Www.portal.cz* [online]. c2005-2011 [cit. 2011-03-19]. Co je praní špinavých peněz?. Dostupné z WWW: <<http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=4174>>.

Jak již bylo řečeno, právní úprava České republiky týkající se praní špinavých peněz a financování terorismu vychází hlavně ze zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Legalizací výnosů z trestné činnosti se rozumí jednání sledující zakrytí nezákonného původu jakékoliv ekonomické výhody vyplývající z trestné činnosti s cílem vzbudit zdání, že jde o majetkový prospěch nabytý v souladu se zákonem.²⁰ Termín legalizace výnosů je tedy shodný s termínem praní špinavých peněz a spočívá zejména:

- v přeměně nebo převodu majetku s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti, za účelem utajení nebo zastření jeho nezákonného původu majetku nebo za účelem napomáhání osobě, která se účastní páčání takové činnosti, proto, aby unikla právním důsledkům svého jednání,
- v utajení nebo zastření skutečné povahy, zdroje, umístění, nakládání a pohybu majetku nebo změny práv vztahujících se k majetku s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti,
- v nabytí, držbě, použití majetku nebo nakládání s ním s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti,²¹
- ve sdružování osob za účelem spáchání činu, který je uveden ve výše zmíněných případech.

Financování terorismu se ve smyslu uvedeného zákona rozumí:

- shromažďování nebo poskytnutí peněžních prostředků nebo jiného majetku s vědomím, že bude, byť i jen zčásti, použit ke spáchání trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo k podpoře osoby nebo skupiny osob připravujících se ke spáchání takového trestného činu,
- jednání vedoucí k poskytnutí odměny nebo odškodnění pachatele trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci

²⁰Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

²¹ Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

spáchání takového trestného činu, nebo osoby pachateli blízké ve smyslu trestního zákona, nebo sbírání prostředků na takovou odměnu nebo na odškodnění.²²

Podezření zaměstnance banky, že se jedná o praní špinavých peněz a možné následné financování terorismu je vždy důsledkem prvotního podezření na podezřelý obchod. I toto podezření je možné konfrontovat se zákonem č. 253/2008 Sb., který v obecném smyslu za podezřelý obchod považuje takovou transakci, která se jeví jako nestandardní ve srovnání s jinými transakcemi klienta nebo s předmětem podnikání klienta. I chování či neobvyklý požadavek klienta nám může avizovat, že se děje něco „podezřelého“. Všichni víme, že špinavé peníze pochází z nelegální činnosti, jako je prodej drog, organizovaná prostituce, ale i daňové úniky a jiné. A že prostředky na financování terorismu mohou pocházet i z legální činnosti, ale jsou použity na nákup zbraní nebo další výcvik teroristů.

Zákon č. 253/2008 Sb., blíže označuje podezřelý obchod jako „obchod uskutečněný za okolností vyvolávajících podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitá prostředky jsou určeny k financování terorismu, anebo jiná skutečnost, která by mohla takovému podezření nasvědčovat“.²³

Tento zákon dále uvádí příklady podezřelých obchodů:

- klient provádí výběry nebo převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech,
- během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících uskuteční klient nápadně více peněžních operací, než je pro jeho činnost obvyklé,
- počet účtů zřizovaných klientem je ve zjevném nepoměru k předmětu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
- klient provádí převody majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod,
- prostředky, s nimiž klient nakládá, zjevně neodpovídají povaze nebo rozsahu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
- účet je využíván v rozporu s účelem, pro který byl zřízen,

²² Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

²³ Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

- klient vykonává činnosti, které mohou napomáhat zastření jeho totožnosti nebo zastření totožnosti skutečného majitele,
- klientem nebo skutečným majitelem je osoba ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- povinná osoba má pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačních údajů o klientovi.²⁴

Dále se jedná například o obchody, kdy:

- klient je doprovázen nebo sledován třetí osobou,
- neobvyklé vklady větších částek a jejich okamžité převody do zahraničí,
- prostředky přijdou na účet bezhotovostně a jejich postupné vybírání v hotovosti na různých pobočkách v regionu,
- vysoký hotovostní vklad na účet od třetích osob nebo vklady v hotovosti většího počtu osob na jeden účet,
- osoba vkládající hotovost na účet odmítá poskytnout informaci o původu peněz nebo je její odpověď velmi nepřesvědčivá,
- požadavek osoby vkládající hotovost na účet, aby vklad byl rozdělen na několik částek,
- disponent má podpisové právo k mnoha účtům, u nichž jako majitel účtu figuruje vždy jiná osoba,
- majitel účtu se snaží o minimální kontakt s bankou a pověřuje jiné osoby tímto kontaktem, zejména na základě plných mocí,
- transakce prováděné prostřednictvím platebních karet neodpovídají obchodním aktivitám a majetkovým poměrům účastníka obchodu,
- klient čerpá opakovaně a neobvykle několik úvěrů v krátké době za sebou a okamžitě nebo neobvykle rychle je splácí mimořádnými splátkami.

Při posuzování, zdali je obchod podezřelý, se vždy přihlíží ke konkrétním okolnostem a typu klienta. Pokud si pracovník pobočky všimne podezřelé situace, podává interní hlášení podezřelých obchodů a je vázán povinností mlčenlivosti a nesmí tuto záležitost sdělit klientovi ani třetím osobám.

²⁴Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

2.6.1.1 Oznámení podezřelého obchodu

Po přijetí objednávky účastníka obchodu (klienta) na poskytnutí bankovní služby, zaměstnanec banky v závislosti na vnitřních postupech provede identifikaci a kategorizaci nebo ověří totožnost účastníka obchodu. Posoudí, zda obchod splňuje alespoň jeden znak podezřelého obchodu nebo zda nenastala skutečnost podezřelému obchodu nasvědčující. Při posuzování daného případu přihlíží zaměstnanec vždy ke konkrétním okolnostem daného případu. Pokud se obchod nejeví jako podezřelý, zaměstnanec obchod provede. Pokud se obchod jeví jako podezřelý, vyžádá si zaměstnanec, který přijímá objednávku od účastníka obchodu potřebné informace k obchodu z hlediska posouzení rizik, např. vysvětlení důvodu k provedení obchodu, původ finančních prostředků účastníka obchodu nebo případné předložení příslušných dokladů k transakcím, z kterých je zaměstnanec oprávněn dle zákona pořídit kopie či výpis. O každé transakci vykazující znaky podezřelého obchodu musí zaměstnanec banky podat interní hlášení a to co nejrychleji.

Postup dle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu říká, že zjistí-li povinná osoba v souvislosti se svou činností podezřelý obchod, oznámí to Ministerstvu financí bez zbytečného odkladu, nejpozději do 5 kalendářních dnů ode dne zjištění podezřelého obchodu. Vyžadují-li to okolnosti případu, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení, oznámí povinná osoba podezřelý obchod neprodleně po jeho zjištění. Oznámení podezřelého obchodu přijímá Ministerstvo prostřednictvím Finančního analytického útvaru, který je jeho součástí. Způsobem umožňujícím dálkový přístup zveřejní Ministerstvo adresu pro doručování a další možnosti spojení pro podávání oznámení podezřelého obchodu.²⁵ Pro účely oznámení podezřelého obchodu pomáhá bankám formulář, který je volně dostupný na internetových stránkách a je přílohou č. 1 této diplomové práce.

²⁵Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Hlášení o podezřelém obchodu by tedy mělo obsahovat:

- jednoznačný popis transakce (číslo transakce, typ transakce, datum, původ finančních prostředků),
- vysvětlení důvodu transakce, resp. sdělení, že účastník obchodu tyto důvody neposkytnul,
- vysvětlení, proč zaměstnanec považuje obchod za podezřelý,
- návrh na odložení splnění příkazu klienta,
- klientské číslo a jméno klienta (popř. jméno zástupce v případě klienta - právnické osoby), číslo účtu.

2.6.1.2 Finanční analytický útvar

Finanční analytický útvar Ministerstva financí (FAÚ) zahájil svou činnost dne 1. července 1996. FAÚ je finanční zpravodajská jednotka, administrativního typu, jejímž hlavním úkolem je přijímat a analyzovat oznámení o podezřelých obchodech od finančních institucí a dalších povinných subjektů, a v případě podezření ze spáchání trestného činu podávat orgánům činným v trestním řízení trestní oznámení.²⁶ FAÚ je součástí celosvětové sítě tzv. „finančních zpravodajských jednotek“, zřízených za účelem boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu.

Pro zajištění hlavního úkolu FAÚ, kterým je šetření podezřelých transakcí, je klíčová spolupráce s partnerskou policejní jednotkou. Jedná o tzv. Finanční policii. Spolupráce s partnerskou policejní složkou probíhá na základě prováděcího protokolu sjednaného k dohodě mezi ministry financí a vnitra. Základem této spolupráce je především poskytování informací od policie k subjektům, které jsou šetřeny v rámci FAÚ. Spolupráce probíhá pravidelně jednou ročně nebo i operativně na setkání vedení obou složek. FAÚ dále spolupracuje a získává informace pro šetření podezřelých obchodů také od dalších státních orgánů. Jedná se především o Českou národní banku, Bezpečnostní informační službu, celní orgány, finanční úřady, daňové orgány, zpravodajské služby a další.

²⁶ www.mfcr.cz [online]. 2006 [cit. 2011-03-12]. Finanční analytický útvar. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zprava_o_cinnosti_1996-2006__CZE_RGB_police_2.0.pdf>.

Mezi zákonem stanovená práva a povinnosti FAÚ patří:

- sběr a analýza údajů předaných finančními institucemi,
- kontrola dodržování zákona finančních institucí,
- provádění vlastního šetření,
- oprávnění nařízení odkladu splnění příkazu,
- provádění vlastní kontrolní činnosti,
- ukládání pokuty za nesplnění povinností,
- dávání podnětu k odnětí oprávnění k podnikatelské a jiné licencované činnosti,
- oznamování skutečnosti nasvědčující spáchání trestného činu příslušným orgánům,
- legislativní činnost,
- metodika,
- mezinárodní spolupráce.

3. Případové studie

V novinách, v televizi, na ulici i v domácnostech, na všech místech se dnes hovoří o terorismu. Málokdo však ví, že k tomuto pojmu zdaleka nepatří jen bombové útoky, o jakých se dozví celý svět, ale složitě propletená síť finančních a politických vztahů, o nichž se naopak nedozví skoro nikdo.

Žádný zaměstnanec banky nemůže 100 procentně tvrdit, že se při své práci neseťká s přepadením banky nebo s transakcí, která by napovídala daňovému úniku. Stejně tak nelze přehlížet možnost praní špinavých peněz v bance za účelem financování terorismu či přímou účast na teroristickém útoku. Všichni zaměstnanci banky procházejí výcvikovým kurzem, který je zaměřen na řešení krizových situací v klientském prostoru banky, kde jsou seznámeni s krizovou komunikací, se stručnou psychologií a typologií pachatelů a jejich chováním při útoku. K těmto účelům využívají banky příslušné externí školicí firmy nebo školení provádí v rámci svých interních školitelů. V mnoha případech slouží jako pomůcka názorná video-ukázka, na které je vidět teroristický útok v prostorách banky, jak se někteří teroristé při útoku chovají a jak by se měl zachovat pracovník pobočky.

Předmětem této části práce bude nejprve „identifikace“ platební bilance terorismu, tedy výčet jednotlivých způsobů, jakými mohou teroristé získávat finanční prostředky na financování teroristických aktivit. Následovat bude zmapování situace v České republice a to z hlediska případů ohlášených a šetřených Finančním analytickým úřadem. Zajímavým přínosem bude popis bankovního přepadení v časovém horizontu, který se stal na území České republiky a případ ze zahraničí, všem známý teroristický útok na Světové obchodní centrum v New Yorku z 11. září 2001. S tímto útokem vyplouvá postupem času na povrch řada skutečností a nezodpovězených otázek, které se zdají být i po deseti letech stále aktuální.

3.1 Platební bilance terorismu

Způsobů, jakými teroristé získávají prostředky na financování svých aktivit je mnoho. Děsivé je na tom to, že už to ani nemusí být prostředky získané z nelegální činnosti, nýbrž jsou to stále častěji prostředky získávané legální cestou. V následující části bude stručně vysvětlen jejich původ. Jedná se o:

- peněžní příspěvky od imigrantů,
- charitativní organizace,
- tajnou a otevřenou zahraniční pomoc a převody majetku,
- únosy,
- trestnou činnost,
- pašování,
- převod tuzemských zdrojů do vlastní kapsy,
- padělání.

Peněžní příspěvky od imigrantů, tedy krajanů žijících v zahraničí, zasílané buď přímo, nebo prostřednictvím institucí.

Charitativní organizace jsou významným zdrojem valut. Zejména ty islámské. Lze předpokládat, že značná část charitativních finančních prostředků funguje jako jakýsi mezinárodní finanční fond, jehož lze využít, kdykoli to nějaká skupina v muslimském světě potřebuje.

Tajná a otevřená pomoc a převody majetku. Dalším zdrojem valut pro platební bilanci teroristických skupin je přímé státní sponzorství, které dnes však hraje ve financování teroristů pouze malou roli. Daleko běžnějším prostředkem k získání valut od mezinárodních organizací a zahraničních vlád je „převod“ majetku, definovaný jako redistribuce externí pomoci nebo existujícího majetku ve prospěch ozbrojených skupin. „Převod“ majetku je pro ozbrojené skupiny a virtuální státy v zemích třetího světa jedním z nejlukrativnějších zdrojů příjmů. Může nabýt řadu forem, které často bývají velice vynalézavé a nečekané. Před válkou v Iráku zaznamenal americký satelitní průzkum 1 000 nákladních aut, která Iráčané dostali v rámci programu Spojených národů „jídlo za ropu“; ta pak byla přestavěna na raketová odpalovací zařízení nebo na vojenská vozidla.²⁷

Únosy cizinců, ať už turistů či dělníků, mohou být dobrým zdrojem finančních prostředků pro platební bilanci teroristických skupin za předpokladu, že je výkupné zapláceno v tvrdé měně. V roce 1991 uneslo IMU (Islámské hnutí Uzbekistánu) generála z kyrgyzského ministerstva vnitra a čtyři japonské geology pracující pro geologickou společnost nedaleko Batkenu, nejméně rozvinutého koutu Kyrgyzstánu. Podle západních diplomatických zdrojů

²⁷ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007. s. 302. ISBN 978-80-7359-107-6.

zaplatila japonská vláda za jejich propuštění tajně částku mezi 2-6 miliony dolarů v hotovosti.²⁸

Trestná činnost je také zdrojem valut pro platební bilanci teroristických skupin.

Pašování je tím nejdůležitějším zdrojem příjmů. Nejčastěji se pašují cigarety, alkohol, diamanty, ropa, atd. Pašování je základní metodou praní špinavých peněz, kterou používají kolumbijské drogové kartely. Ty shromáždí obrovské sumy v dolarech, které potřebují vyprat na místní měnu. To provádějí nákupem zboží (cigarety, alkohol, elektronika) za nějž inkasují hotovost. Pašuje se i ropa, což je dalším druhem podnikání, při němž dochází k interakci teroristické, zločinecké a legitimní ekonomiky.

Převod tuzemských zdrojů do vlastní kapsy. Ozbrojené skupiny pro sebe získávají finanční prostředky i z domácích zdrojů. Takový „převod“ může mít různé podoby - rabování, loupeže, vydírání a rozkrádání.

Padělání. Hlavní měnou teroristické ekonomiky je americký dolar. Ten také bývá nejčastější padělanou měnou. Jedním z důvodů, proč právě americký dolar je fakt, že obsahuje malé množství ochranných prvků.

Souhrnně vzato, příjmy teroristických organizací lze rozdělit do tří hlavních kategorií podle jejich původu:

- legitimní podnikání - jedná se o činnosti, které jako takové nelze považovat za ilegální,
- nezákonné příjmy - při jejichž získávání jsou porušovány nebo obcházeny zákony,
- kriminální činnost.

Rozsah kriminálních aktivit je opravdu široký a patří k nim hlavně únosy, vydírání, krádeže, podvody, pirátství a praní špinavých peněz. Progresivní a liberálnější zákony týkající se imigrace a pohybu kapitálu a snazšího přístupu ke zbraním a municí prostě nemohly být nezneužity.²⁹

²⁸ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007. s. 303. ISBN 978-80-7359-107-6.

²⁹ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007. s. 19. ISBN 978-80-7359-107-6.

3.2 Podezřelé obchody v České republice

V České republice dochází každoročně k četným zprávám o přepadení bank a ještě častěji k podezření na praní špinavých peněz. Ačkoliv není zapotřebí šířit paniku, že se jedná o úmysl získat prostředky na financování terorismu, např. na nákup zbraní či výcvik teroristů, je potřeba mít na paměti i tuto možnost a přistupovat ke všem těmto případům velice vážně. Kromě toho zákon ukládá povinným osobám, tedy bankám a dalším finančním institucím povinnost prověřovat všechny obchody a to bez ohledu na jejich finanční hodnotu, zda nevykazují některý ze znaků podezřelého obchodu. V kladném případě má finanční instituce povinnost účastníky transakce identifikovat a podat hlášení Finančnímu analytického útvaru Ministerstva financí.

Finanční analytický útvar každoročně prověřuje tisíce podezřelých obchodů. Právě ty mohou stát na počátku úmyslu praní špinavých peněz či financování terorismu. Na tomto místě je uvedeno několik případů, které byly označeny za podezřelé a byly postoupeny k prošetření ze strany FAÚ.

Na pobočku banky došel litevský občan s překladatelem a naléhal na okamžité otevření účtů pro českou společnost, kde byl jednatelem a společníkem. Zaměstnanci banky se jevilo jeho chování jako nestandardní a po předložení cestovního pasu byla sporná podoba jednatele s fotografií. Toto jednání klienta nahlásil zaměstnanec banky jako podezřelý obchod. Šetřením bylo zjištěno, že pas je falešný a případ byl postoupen na Finanční analytický útvar Ministerstva financí. Na klienta bylo podáno trestní oznámení.

Dalším případem nahlášeným jako podezřelý obchod byl disponent k účtu právnické osoby, který chodil pravidelně vybírat na pokladnu prostředky, které přicházely na eurový účet. Jednalo se o stejné částky, které přicházely na účet z celého světa (USA, Francie, Belgie, Japonska). Šetřením bylo zjištěno, že daná společnost podvodně vylákávala prostředky od osob na celém světě pod slibem patentní a licenční registrace na území České a Slovenské republiky. Společnost tuto činnost prováděla nelegálně.

Největší počet trestních oznámení bylo podáno na osoby, které vkládaly na své účty vysoké částky v cizí měně a následně je vybíraly v Kč. Bankovky byly vkládány v nízkých nominálních hodnotách a objevovaly se i padělané bankovky. Podezřelé se zaměstnancům

banky jevílo, že uvedeným transakcím neodpovídaly údaje správce daně, případně osoby nebyly u správce daně vůbec registrovány. Vzniklo tak podezření z legalizace výnosů z trestné činnosti, nedovoleného podnikání, dále krácení daně či porušení devizového zákona.

Dalším podezřelým obchodem, nahlášeným FAÚ byl případ, kdy osoba bez povolení k podnikatelské činnosti a registrace u správce daně vkládala vysoké částky v cizí měně a zasílala na různé účty do zahraničí s uvedením titulu platby „dar“. Vzniklo tedy podezření z legalizace výnosů z trestné činnosti, nedovoleného podnikání, daňových úniků, porušení devizového zákona.

Podezření z legalizace výnosů z trestné činnosti, daňových úniků a porušování práv při správě cizího majetku vyvolaly též nedostatečně doložené převody vysokých částek do zahraničí. Jednalo se o společnosti, které byly personálně i obchodně provázány s řadou jiných společností, které prováděly velmi vysoké převody finančních prostředků v krátkém časovém intervalu. Prostředky byly často převáděny na soukromé účty a vybírány v hotovosti. Podezření také vzbudil fakt, že se společnosti často i několikrát přejmenovávaly.

Z uvedených případů vyplývá, že v rámci šetření případů, u kterých bylo podezření z legalizace výnosů z trestné činnosti, se analytici setkávali s podezřením na jiné trestné činy, které jsou pro praní špinavých peněz predikativní. Jedná se především o daňové trestné činy.³⁰

3.2.1 Šetření podezřelých obchodů

Jak již bylo řečeno, mezi hlavní úkoly FAÚ patří šetření podezřelých obchodů. Tabulka č. 1 je přehledem oznámených podezřelých obchodů (dále jen OPO) v období let 2000 až 2010. Celkový počet oznámených podezřelých obchodů je dále rozdělen na ty, které byly ohlášeny z bankovní sféry a ty, které byly ohlášeny od jiných finančních institucí. Tyto údaje pro roky 2009 a 2010 nebyly zveřejněny.

Tabulka č. 1: Oznámené podezřelé obchody

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Přijato celkem OPO	1917	1750	1264	1970	3267	3404	3480	2048	2320	2224	1887

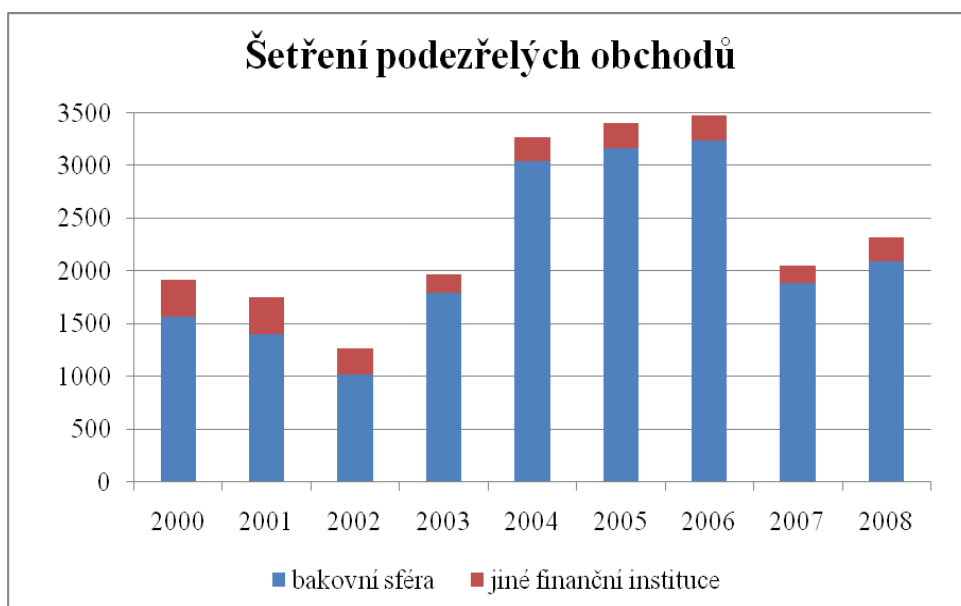
³⁰ www.mfcr.cz [online]. 2006 [cit. 2011-03-12]. Finanční analytický útvar. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zprava_o_cinnosti_1996-2006_CZE_RGB_police_2.0.pdf>.

z bankovní sféry	1565	1398	1023	1789	3040	3163	3239	1883	2090	x	x
od jiných finančních institucí	352	352	241	181	227	241	241	165	230	x	x
Celkem podáno trestních oznámení	104	101	115	114	103	208	137	102	78	191	296

Zdroj: Ministerstvo financí, Finanční analytický útvar, úprava autor.

Z tabulky a následně i z grafu č. 2 vyplývá, že drtivá většina hlášení o podezřelých obchodech pochází z bankovní sféry. Z uvedených statistik je dále vidět prudký nárůst obdrželých oznámení o podezřelých obchodech v letech 2004 a 2005, jenž byl způsoben důkladnějším prověřováním transakcí především v bankovním sektoru.

Graf č. 2: Šetření podezřelých obchodů

Zdroj: Ministerstvo financí, Finanční analytický útvar, úprava autor.

3.2.2 Mezinárodní spolupráce

Finanční analytický útvar je ze zákona oprávněn k výměně informací s orgány se stejnou věcnou příslušností – finančními zpravodajskými jednotkami. Mezinárodním právním rámcem této výměny informací je především multilaterální Štrasburská úmluva z roku 1990, doplněná v roce 2005 Varšavskou úmluvou, popřípadě dvoustranné mezivládní dohody,

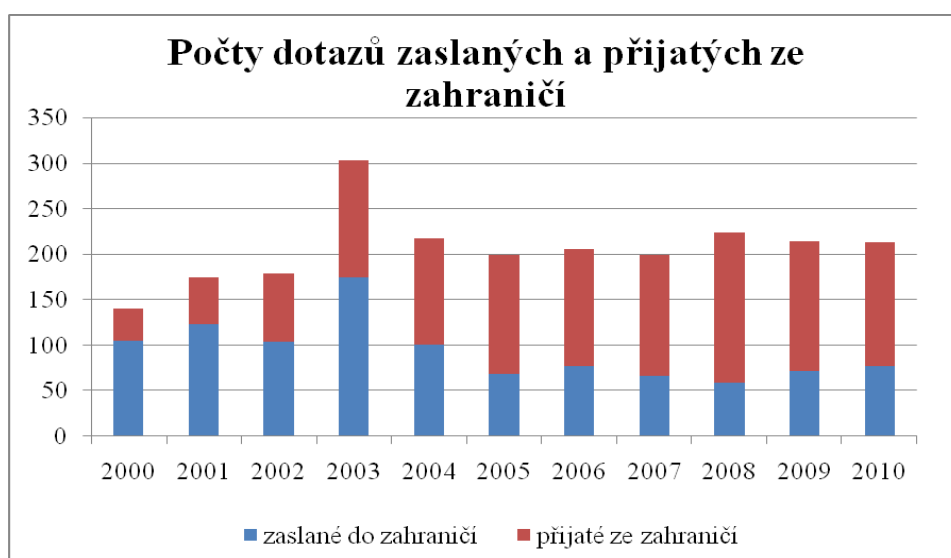
jejichž součástí je i spolupráce v oblasti boje proti praní špinavých peněz.³¹ Mezivládní výměna informací je statisticky sledována. Počet dotazů zaslaných do zahraničí a počet dotazů přijatých ze zahraničí uvádí tabulka č. 2, grafickým znázorněním je graf č. 3.

Tabulka č. 2: Počet zaslaných a přijatých dotazů

Dotazy	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
zaslané do zahraničí	105	123	104	175	101	69	77	66	59	72	77
přijaté ze zahraničí	35	52	75	128	116	130	128	133	165	142	136

Zdroj: Ministerstvo financí, Finanční analytický útvar, úprava autor.

Graf č. 3: Počty dotazů zaslaných a přijatých ze zahraničí

Zdroj: Ministerstvo financí, Finanční analytický útvar, úprava autor.

3.3 Bankovní přepadení v časovém horizontu

Na internetových stránkách lze nalézt několik článků o přepadení bank. Níže uvádím případ z roku 2009, kde došlo k přepadení pražské pobočky Komerční banky, na které strávil pachatel několik hodin a držel rukojmí. To, že takové situace nelze brát na lehkou váhu dosvědčuje fakt, že v dané události zasahoval i elitní protiteroristický Útvar rychlého nasazení. Celý incident je zachycen v časovém horizontu.

³¹ *Www.mfcr.cz* [online]. c2005 [cit. 2011-03-19]. Zpráva o výsledcích činnosti Finančně analytického útvaru za období let 2000-2008. Dostupné z WWW: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/analit_cinn_kontr_53325.html.

V 10.26 hod. na linku 158 dostává policie hlášení, že maskovaný lupič v roušce z ob vazů přepadl pobočku Komerční banky v Praze. Je údajně ozbrojený a drží několik rukojmí. V 10.40 hod. na místo doráží policie a začíná ohrazovat prostranství před bankou a odklánět dopravu. Poté nechává i vyklízet sousední obchody - například prodejnu Albert. V 11.20 hod. po zásahové jednotce pražské policie doráží i elitní protiteroristický Útvar rychlého nasazení včetně ostřelovačů či speciálního vyjednávacího týmu. Ten se usazuje v sousední pobočce pošty a začíná vyjednávat s únoscem. V 12.15 hod. lupič údajně drží jako rukojmí ředitelku pobočky a úřednici, která má na starosti podnikatelské úvěry. Uvádí to Česká televize s odvoláním na pracovníka ochranky banky. Muž ve stejné roušce podle něj poprvé přišel do banky v úterý, kdy se vyptával na podnikatelský úvěr v řádu statisíců korun. Včera se vrátil se zbraní. V 12.50 hod. policie oznamuje, že únosce propustil první rukojmí - ředitelku pobočky. Vyjednávání dál pokračuje. V 14.02 hod. Útvar rychlého nasazení zahajuje akci a zneškodňuje pachatele. V 14.08 hod. policisté zásahové jednotky předávají lékařům zjevně otřesenou a právě osvobozenou pracovníci banky. V 14.25 hod. policisté odvázejí pachatele útoku, po chvíli odstraňují i zátarasy, doprava se obnovuje. V 17.50 hod. policie oznamuje, že pachatelem je jednapadesátiletý muž z jižních Čech. Není vyloučeno, že je duševně chorý.³²

3.4 Terorismus v zahraničí

Podle analýz Mezinárodního měnového fondu (IMF, International Monetary Fund) se praní špinavých peněz týká částí od 600 miliard do 1,5 bilionu dolarů ročně. Přesné údaje však nelze zjistit, protože se daří zachytit jen několik procent nelegálních operací.³³ Mezi země, které měly nebo mají problémy s terorismem, patří např. Afghánistán, Irák, Írán, Pákistán, Středoafriická republika, Saúdská Arábie, USA, Sýrie, Libye, Dubaj, Spojené arabské emiráty a mnoho dalších.

³² *Www.hn.ihned.cz* [online]. c1996-2011 [cit. 2011-03-13]. České banky versus lupiči: Pořád je v nich co zlepšovat. Dostupné z WWW: <<http://hn.ihned.cz/c1-39516180-banky-vs-lupici-porad-je-co-zlepsovat>>.

³³ *Www.matrix-2012.cz* [online]. c2011 [cit. 2011-03-19]. Praní špinavých peněz. Dostupné z WWW: <http://www.matrix-2012.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1062:prani-pinavych-penz&catid=57:spiknuti&Itemid=368>.

3.4.1 Teroristický útok na Světové obchodní centrum v New Yorku

Boj proti praní špinavých peněz získal na důležitosti bezpochyby hlavně po teroristických útocích na New York 11. září 2001. Dnes je již jasné, že financování teroristických buněk a útok na Světové obchodní centrum bylo pro jeho organizátory především výhodnou investicí.

3.4.1.1 Obchodní spekulace spojené s 11. zářím

Úroveň promyšlenosti bin Ládina finančního portfolia, jeho znalost propojenosti obchodní sítě a schopnost chytře využívat globální akciový trh – to vše snese srovnání s předními kapitalistickými korporacemi, které mají přístup k nejdůležitějším znalostem a informacím.³⁴ Společníci Usámy bin Ládina úspěšně využili prostředky z nelegálního obchodování s akciemi a pouze jim známým informacím ke spekulacím na akciových trzích před událostmi 11. září.

Týden před útokem byl v některých odvětvích hlášen neobvykle vysoký objem obchodování. Jednalo se například o leteckou dopravu, energetiku a pojišťovnictví. Ve čtvrtek 6. září změnilo v Londýně majitele 32 milionů akcií British Airways, což byl třikrát větší objem než obvykle. O den později se na LIFFE, londýnské burze pro mezinárodní finanční termínované obchody, uskutečnilo 2 184 opčních prodejů akcií British Airways, tedy pětikrát více oproti běžnému dennímu obchodování. Na druhé straně Atlantiku vyskočily v pondělí 10. září na chicagské burze cenných papírů opční prodeje akcií American Airlines na šedesátinásobek denního průměru. Během tří dnů před útokem byl objem opčních prodejů 285 krát vyšší ve srovnání s průměrnou úrovní obchodování. Obdobný trend byl zaznamenán v oblasti pojišťovnictví, v němž se přední společnosti staly předmětem výjimečných a neočekávaných spekulací na termínovaných trzích. „Když k něčemu takovému dojde,“ uvedl londýnský obchodník s devizami, „je Vám jasné, že někdo získal důvěrné informace a chce na nich vydělat balík.“ Spekulační zisky se mohou při opčních transakcích zvýšit o stonásobky.³⁵

³⁴ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007. s. 291. ISBN 978-80-7359-107-6.

³⁵ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007. s. 291, 292. ISBN 978-80-7359-107-6.

Týden po útoku prezident německé Bundesbank, Ernst Welteke přiznal, že před 11. zářím provedli „teroristé“ nezákonné akciové obchody. Dodal také, že jejich cílem se staly i komoditní trhy. A skutečně tomu tak bylo. Několik dnů před útokem došlo u ropy a zlata k nečekanému a nepochopitelnému cenovému nárůstu. Následně na to se prudce zvýšil zájem o termínované trhy. Pár dnů po útoku, dvanáctého září, vyskočily ceny ropy o 13 procent a ceny zlata se zvýšily o 3 procenta. Ceny pak ještě stoupaly celý týden. Každý, kdo věděl, co se má 11. září odehrát, mohl takový trend předvídat a podle toho také jednat. Nevysvětlitelný růst cen ropy a zlata před 11. zářím byl způsoben horečnou aktivitou makléřů a obchodníků nakupujících ropu za nižší cenu, aby ji potom prodali za vyšší. Lze tedy logicky předpokládat, že tito lidé museli vědět, že se má stát něco výjimečného. Jediné, co Usáma bin Ládín a jeho společníci potřebovali, aby mohli provést spekulativní obchody a vydělat na předních akciových trzích obrovské jmění, byly dobré vztahy s makléři na termínovaných trzích nebo s burzovními makléři. To bylo nutnou podmínkou pro zorganizování spekulace.

Podle různých zdrojů se náklady na útoky z 11. září 2001 v USA odhadují na 400 až 500 000 dolarů. Peníze byly převedeny poměrně nenápadně – převody 130 000 dolarů ze Spojených arabských emirátů a Německa, dále pak teroristé převáželi hotovost a cestovní šeky. Někteří měli účty v zahraničí, ke kterým měli z USA přístup díky kreditním kartám.

3.4.1.2 Ekonomické důsledky 11. září

Islamistické skupiny mají o fungování západního kapitalizmu výborné znalosti. Nejenže úspěšně spekulovaly před útoky 11. září, ale dokázaly i předpovědět dlouhodobou reakci trhů na tyto tragické události.

Za symbolikou destrukce Světového obchodního centra se skrývá útok proti reálnému nepříteli; konečným cílem al-Káidy je zasadit smrtelnou ránu nadvládě americké ekonomiky.³⁶ Útok měl tvrdý dopad i na země, které mají se Spojenými státy úzké vazby, zdaleka největší újmu však utrpěla americká ekonomika. Události z 11. září přispěly k pádu hodnoty amerického dolaru a následně ke zpomalení amerického hospodářství.

³⁶ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007. s. 356, 357. ISBN 978-80-7359-107-6.

Nejvyšším úkolem islámského bankovníctví je sloužit islámu a propagovat jej.³⁷ Banky jsou pouhým nástrojem. Aplikují tzv. zakát, což je náboženská dobročinnost vyžadovaná od všech muslimů, a to na každou smlouvu či transakci, kterou uskuteční. Odečítají si z ní dvě procenta, která posílají islámským charitativním organizacím. Problémem je, že tyto převody nejsou zanášeny do bilančních účtů, tudíž je nelze vystopovat. Navíc jsou všechny záznamy ihned po provedení transakce zničeny. Zakát je tedy forma převádění peněz, vyplácených charitativním organizacím. Je to jeden z mnoha triků používaných pro financování teroristických skupin.

V prosazování islamistické věci jsou některé banky aktivnější než jiné. Příkladem je Dubaj, která se stala nejdůležitějším finančním útočištěm talibanského režimu a bin Ládinovy sítě. Dubaj je jedním z nejméně regulovaných bankovních center na Středním východě. Připojila se k Saúdské Arábii a Pákistánu, k zemím, které jako jediné uznaly Taliban za vládcu Afghánistánu.

Američtí vyšetřovatelé mají za to, že část peněz použitých pro financování akce 11. září šla přes Dubaj. Muhammadu Attovi, vedoucímu únosců, byla ze Spojených arabských emirátů poukázána částka ve výši 100 000 dolarů.³⁸ Zapojení Dubaje do nelegálních bankovních aktivit se datuje od osmdesátých let.

Po 11. září 2001 byly rovněž nalezeny nové důmyslné způsoby, jak dostat peníze k islamistickým bojovníkům. Několik kuvajtských obchodníků například cestuje do Pákistánu s kufry nacpanými hotovostí. Ubytovávají se v drahých hotelech v Karáči, daleko od oblastí ovládaných místními kmeny, nevzbuzují žádné podezření, protože nemají vousy, cestují s laptopy a nosí evropské obleky. Různé islamistické skupiny si k nim pak chodí tajně vybírat peníze, které použijí pro své bojové aktivity.³⁹ Islámský peněžní systém tak bezpochyby slouží k financování terorismu.

Bývalý ministr zahraničních věcí Jonathan M. Winer odhaduje, že nevysledovatelné peněžní toky na Středním východě představují 25-50 procent všech transakcí.⁴⁰

³⁷ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007. s. 212. ISBN 978-80-7359-107-6.

³⁸ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007, s. 235. ISBN 978-80-7359-107-6.

³⁹ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007, s. 230. ISBN 978-80-7359-107-6.

⁴⁰ NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007, s. 231. ISBN 978-80-7359-107-6.

4. Ekonomická analýza prevence terorismu

Jak již bylo zmíněno, praní špinavých peněz úzce souvisí s problematikou financování terorismu. Tento fakt nelze podcenit a proto je pro banky otázka zajištění bezpečnosti a prevence proti riziku terorismu velice důležitá. Pravděpodobnost, že na některé z bankovních poboček v České republice dojde dle dostupných informací k teroristickému útoku je sice nízká, ale její následky by mohli mít pro banku destruktivní důsledky. Z tohoto důvodu banky využívají řadu preventivních opatření, která budou předmětem této ekonomické analýzy.

Prevence proti terorismu je v podstatě všechno to, co tvoří soustavu opatření, která mají předcházet tomuto nežádoucímu jevu. Nejnákladnějšími položkami jsou pořizovací ceny daných opatření. Při zřizování nové pobočky se tak mimo jiné musí počítat s vysokou počáteční investicí na tato opatření. V dalších letech se provádí průběžná kontrola a monitoring těchto opatření. Výběr firmy, která bude dané opatření zajišťovat, závisí na uvážení banky. Ta poté spolu s příslušným oddělením označovaným většinou jako „hospodářská správa“ zajistí výběr, nákup a instalaci.

Z důvodu příslibu bankovního tajemství zde nemohou být uvedena všechna preventivní opatření používaná v bankách. Po jejich vyzrazení by se totiž mýjela účinkem. Cílem této části proto nebude úplný výčet všech těchto opatření, ale budou zde uvedena základní, obecná opatření v boji proti terorismu využívaná bankami v České republice. Stejně tak všechna konkrétní vyčíslení nákladů na pořízení budou čerpána převážně z dostupných internetových zdrojů vybraných firem nebo na základě komunikace oslovených. Cena bude určena dle požadovaných kritérií na daný preventivní systém a bude vyčíslena průměrem cen několika firem, které ji nabízejí.

I přes dané omezení, bankovní tajemství, bude mít čtenář v závěru této části představu o základních preventivních opatřeních používaných v prostředí banky a to nejen z hlediska jejich rozmanitosti, ale především z hlediska nákladů na jejich pořízení.

4.1 Bezpečnost v bankovním prostoru

Jedny z preventivních opatření, které jsou velmi důležité, jsou bezpečnostní pravidla v bankovním prostoru, která musí dodržovat každý zaměstnanec. Cílem bezpečnosti je ochránit zaměstnance banky a klienty a zabezpečit ochranu bankovních poboček před poškozením a neoprávněným přístupem. Při návrhu bezpečnostních opatření je nutné respektovat platné zákony a nařízení. Každý zaměstnanec musí dodržovat bezpečnostní pravidla, např.:

- při vstupu a opuštění bankovních prostor musí každý pracovník věnovat sledování okolí zvýšenou pozornost (sledování ulice před bankou apod.),
- je zapotřebí kontrolovat funkčnost poplašného zařízení a nastavení kamer,
- na dveřích určených pro vstup klientů nesmí být vylepovány plakáty apod.,
- na vhodném místě umístit měřítko velikosti,
- při vstupu do banky si musí všichni pracovníci každého klienta alespoň krátce prohlédnout,
- v případě, že na něm shledají něco nápadného (např. osoba se v pobočce zdržuje bez zřejmého důvodu, popř. si pracovníci povšimnou, že jeho chování může sloužit k přípravě přepadení), je nutno informovat vedoucího pobočky, který po konzultaci se svými spolupracovníky zavolá policii,
- zadním vchodem vpustit cizí osoby až po zjištění jejich totožnosti – a to pouze ve speciálních případech (dodavatelé apod.),
- při podezřelých okolnostech okamžitě informovat svého nadřízeného,
- nepodávat nepovolaným osobám žádné informace o bezpečnostním zařízení,
- v případě porušování zákazů klientem (užívání mobilního telefonu v prostorách pobočky) zdvořile vyzvat klienta, aby se takového chování zdržel,
- dodržovat zásady ochrany utajovaných skutečností, zásady bankovního tajemství.

Bankovní prostory pobočky se dělí z hlediska bezpečnosti zpravidla na tyto části:

- veřejně přístupný prostor – bankovní hala (volný přístup pro klienty),
- interní prostory pro jednání s klienty – zasedací místnosti, vybrané kanceláře (pro klienty přístupné pouze v doprovodu zaměstnance),

- ostatní prostory – kanceláře, kuchyňky apod. (volně přístupné pro všechny zaměstnance),
- kritické oblasti – pokladny, trezorové místnosti, technické místnosti.

4.2 Náklady preventivních opatření

K zabezpečení prevence bankovních poboček slouží celá řada bezpečnostních systémů, za jejichž účelem mohou banky spolupracovat s řadou firem, které se danou problematikou zabývají. V následujících částech uvádím základní a nejčastěji používané prostředky k zajištění prevence a zabezpečení proti teroristům i jiným pachatelům v bankovním prostoru.

4.2.1 Kamerový systém

Průmyslové kamery se dnes používají pro sledování nejrůznějších objektů a pozemků, k zabezpečení bank, muzeí, galerií, benzinových pump, parkovišť, letišť a v mnoha jiných zabezpečovacích aplikacích. Kamerové systémy jsou využívány při zabezpečení vnějších i vnitřních prostor, k zabezpečení velkých firemních objektů nebo v soukromé sféře např. zabezpečení rodinného domu.⁴¹

Banky využívají kamery venkovní a vnitřní, a dále využívají tzv. digitální záznamová zařízení, ve kterých lze záznamy prohlížet zpětně ale i v reálném čase.

Základním požadavkem pro vnitřní kamery je denní a noční snímání. Náklady na pořízení jedné kamery byl vyčíslen průměrem cen pěti výrobců - Samsung, Panasonic, LG Security, Sunell a FSAN. Výsledná cena, výchozí pro účely této práce je 4 518 Kč. Jednotliví výrobci a jejich ceny jsou znázorněny v tabulce č. 3.

⁴¹ *W*www.total-servis.cz [online]. c2010 [cit. 2011-03-13]. Informace o kamerových systémech. Dostupné z WWW: <<http://www.total-servis.cz/kamerove-systemy/>>.

Tabulka č. 3: Vnitřní kamery

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Samsung	Kamera Samsung: SOC-4030-P	5 880
Panasonic	Kamera Panasonic: CP-284-E	3 516
LG Security	Kamera s IR přísvitem LSR300PB	5 880
Sunell	Kamera BOX: SN-468C	3 475
FSAN	Kamera den/noc: FS 899IQ95A	3 840
Průměr	X	4 518

Zdroj: Dostupné z: www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

Základním požadavkem pro venkovní kamery je taktéž denní a noční snímání a navíc musí být tyto kamery odolné vůči nízkým a vysokým teplotám a vlhkosti. Cena venkovní kamery byla stanovena průměrem cen čtyř výrobců – Samsung, KPC, nCam a FSAN, jak je vidět v tabulce č. 4. Výslednou cenou je 9 948 Kč. Nyní již můžeme vidět, že venkovní kamery jsou dražší než vnitřní.

Tabulka č. 4: Venkovní kamery

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Samsung	Antivandal kamera Samsung SIR-4260-VP	11 352
KPC	Venkovní kamera s IR - KPC-N680QPH	9 000
nCam	Venkovní kamera n-cam 559	3 180
FSAN	Sped Dome kamera FS-D812-82309A	16 260
Průměr	X	9 948

Zdroj: Dostupné z: www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

Při návrhu interiéru bankovní haly je potřeba dosáhnout takového řešení interiéru, aby bankovní hala byla přehledná a umožnila volný výhled na únikové cesty a tím dosažení co nejlepšího popisu pachatele. Veřejné vstupy do bankovních poboček je nutné sledovat pomocí venkovní kamery.

4.2.1.1 Záznamový systém

Základními požadavky pro záznamový systém je přehrávání tzv. live – v reálném čase, možnost zpětného prohlížení záznamů a jejich zálohování. Záznamové systémy jsou nutným

doplňkem ke kamerovému systému. V tabulce č. 5 jsou uvedeny ceny čtyř výrobců – ACARD, Pinetron, AVTECH a Nadatel. Průměrná cena záznamového zařízení je 10 350 Kč.

Tabulka č. 5: Záznamový systém

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
ACARD	DVR ACARD ADR-7604H	9 000
Pinetron	DVR Pinetron PDR-S2004	11 880
AVTECH	DVR duplex AVC 798 NET	12 720
Nadatel	DVR Nadatel H-0410E	7 800
Průměr	X	10 350

Zdroj: Dostupné z: www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

4.2.2 Elektronický zabezpečovací systém

Elektronický zabezpečovací systém (EZS) slouží k vyhlášení poplachu při každém neoprávněném vniknutí osob do střeženého objektu. Prostřednictvím přenosového zařízení EZS je přenášén signál z EZS na pult centralizované ochrany (PCO), který je umístěn buďto na Policii ČR nebo v prostorách bezpečnostní agentury.

Pult centralizované ochrany je dispečerské pracoviště, které zajišťuje střežení objektů zabezpečených pomocí elektrické zabezpečovací signalizace. Na PCO jsou v zakódované podobě přenášeny veškeré relevantní informace, které je systém EZS schopen poskytnout. Při vyhlášení poplachu na objektu vysílá operátor PCO na objekt zásahovou jednotku nebo podle typu zvolené služby, informuje kontaktní osobu určenou majitelem objektu. V případě, že zásahová skupina zjistí narušení objektu, usiluje o zadržení pachatele a minimalizuje škody, které pachatel v objektu může napáchat. Operátor PCO přivolá Policii ČR a kontaktní osoby. Zásahová skupina objekt střeží až do příjezdu policie a majitele nebo pověřené osoby. Rychlý zákrok zásahové jednotky chrání život, zdraví a majetek uživatelů střeženého objektu.⁴²

⁴² www.svagency.cz [online], c2004-2009 [cit. 2011-03-13]. Funkce a fungování PCO. Dostupné z WWW: <<http://www.svagency.cz/sluzby/funkce-a-fungovani-pco.aspx>>.

Elektronický zabezpečovací systém se skládá z několika prvků. Jedná se např. o:

- ústředny EZS,
- tísňové hlásiče,
- sirény,
- otřesová čidla,
- pohybová čidla,
- detektory tříštění skla,
- požární detektory,
- detektory plynů,
- detektory poslední bankovky.

4.2.2.1 Ústředna EZS

Mozkem každého zabezpečovacího systému je ústředna. Ta vyhodnocuje veškeré signály ze snímačů a ovládacích zařízení a na základě jejich analýzy a v souladu s naprogramováním rozhoduje o vyhlášení poplachu.⁴³ Při výběru ústředny EZS se zohledňuje požadovaný stupeň zabezpečení, fyzický rozsah objektu a finanční možnosti. V tabulce č. 6 uvádím ceny za sady ústředen EZS, které tvoří deska ústředny, a klávesnice ústředny. Průměrná cena pro účely této práce byla stanovena na základě cen tří výrobců této techniky – Paradox, Aritech a DSC a činí 5 875 Kč. Na ústřednu EZS jsou dále napojena tzv. přenosová zařízení signálu EZS, která slouží k napojení na Pult centrální ochrany. Jsou tedy doplňkovým zařízením ústředen. Jednoduše řečeno, pokud se ve střeženém objektu děje něco podezřelého tak, že některý z elektronického zabezpečovacího systému podá signál na ústřednu EZS, ta předá automaticky signál přes přenosové zařízení signálu EZS na Pult centrální ochrany. Přenos signálu může být prováděn několika způsoby. Jedná se o složité procesy přenosu. Toto přenosové zařízení se pohybuje v řádech tisíců Kč.

Tabulka č. 6: Ceny za sady ústředen EZS

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Paradox	Sada ústředny SP5500/30	3 780
Paradox	Sada ústředny SP5500/40	3 912

⁴³ [www.cctv-prodejce.cz](http://www.cctv-prodejce.cz/component/virtuemart/?page=shop.product_details&product_id=141&category_id=133) [online], c2010 [cit. 2011-04-10]. GSM alarmy. Dostupné z WWW: <http://www.cctv-prodejce.cz/component/virtuemart/?page=shop.product_details&product_id=141&category_id=133>.

Paradox	Sada ústředny SP6000/30	4 380
Aritech	Sada ústředny ATS2000A-MM-RK	12 840
Aritech	Sada ústředny ATS1000A-SM + NK	7 476
DSC	Ústředna DSC - Power-1616	3 828
DSC	Ústředna DSC - Power-1832+LED	4 908
Průměr	X	5 875

Zdroj: Dostupné z: www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

4.2.2.2 Tísňové hlásiče

Tísňový hlásič nebo tísňové tlačítko se zpravidla umísťuje pod desku stolu pracovníka přepážky. Tento druh hlásiče je nepřenosný a měl by mít nenápadný tvar, aby zbytečně neupoutával pozornost případného útočníka. Tvar pohyblivé části by měl být navržen tak, aby nemohlo dojít k náhodné aktivaci. Spustit poplach je možné jen prsty. Některé tísňové hlásiče jsou vyráběny také s pamětí poplachu, takže lze i zpětně zjistit, který hlásič a kdy poplach vyvolal. Dalším typem nepřenosných tísňových hlásičů jsou tzv. nášlapná tísňová tlačítka. Tato tlačítka taktéž slouží k manuálnímu vyhlášení poplachu, podle způsobu a místa montáže je lze aktivovat buď nohou, kolenem nebo i rukou. V následující tabulce č. 7 jsou uvedeni tři výrobci těchto tísňových hlásičů – Sentrol, Paradox a Lites. Průměrná cena je ve výši 1 363 Kč.

Tabulka č. 7: Tísňové hlásiče

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Sentrol	Tísňový hlásič HB304	978
Sentrol	Tísňový hlásič s pamětí poplachu HB304/1	1 066
Paradox	Tísňový hlásič S 3040	887
Lites	Lites Mav 802 Nášlapná tísňová lišta	2 519
Průměr	X	1 363

Zdroj: Dostupné z: www.alarmynovotny.cz, www.sezam.cz, www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

4.2.2.3 Otřesová čidla

Otřesová čidla detekují násilný vstup okny, dveřmi, zdmi a střechami. Mohou být umístěna na uvedených částech banky, mimo jiné také na dveřích trezoru a bankomatu. Musí

fungovat 24 hodin denně a musí být odolné vůči teplotám. Pracovní teplota těchto čidel se pohybuje v rozmezí -30 °C až +50 °C. Při instalaci se nastaví citlivost otřesu, kde je do paměti detektoru uložena intenzita úderu a otřesů, při kterých má dojít k vyvolání poplachu. V tabulce č. 8 jsou uvedeny ceny tří výrobců – Aritech, Optex a Paradox a jejich ceny otřesových čidel splňující uvedená základní kritéria. Průměrná cena činí 1 329 Kč.

Tabulka č. 8: Otřesová čidla

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Aritech	Vibrační detektor GS 710	498
Optex	Otřesový detektor VIBRO	828
Paradox	Otřesový detektor Paradox Safe P.	2 660
Průměr	X	1 329

Zdroj: Dostupné z: www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

4.2.2.4 Pohybová čidla

Pohybová čidla, nebo detektory pohybu chrání před nechtěným vpádem pomocí senzoru citlivého na teplo. Jinými slovy tento senzor detekuje náhlou změnu infračerveného záření v prostoru. Díky tomuto senzoru je tento detektor schopen rozpoznat pohyb v okolí několika metrů. Tabulka č. 9 udává průměrnou cenu těchto čidel od výrobců – Alexor, Paradox, Jablotron, Optex a Aritech ve výši 1 134 Kč.

Tabulka č. 9: Pohybová čidla

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Alexor	Detektor pohybu WS4904	1 748
Paradox	Duální detektor pohybu Paradox Vision 525D	1 200
Paradox	Infrapasivní detektor pohybu Paradox PRO Plus	450
Jablotron	PIR detektor pohybu osob JS-20 Largo	392
Jablotron	Detektor pohybu bezdrátový JA-85P	1 254
Optex	Duální detektor pohybu Optex MX-40-QZ	1 380
Aritech	Duální detektor pohybu Aritech DD-100	1 512
Průměr	X	1 134

Zdroj: Dostupné z: www.alexor.cz, www.shop-online.cz, www.centrumbezpecnosti.cz, www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

4.2.2.5 Detektor tříštění skla

Použití tohoto detektoru je zřejmé. Detektor rozbití skla slouží ke střežení prosklených ploch. Pokud dojde i jen k malému rozbití skla nebo k jeho prasknutí, citlivý detektor tuto událost rozpozná a okamžitě předá signál ústředně ke spuštění alarmu. Většina bankovních domů je umístěna v prosklených prostorech, a proto je tento detektor důležitou součástí jejich bezpečnostního vybavení. V tabulce č. 10 je uvedena průměrná cena výrobců Alexor, Aritech, Paradox a Jablotron ve výši 1 525 Kč.

Tabulka č. 10: Detektory na tříštění skla

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Alexor	Detektor tříštění skla WLS912	2 922
Aritech	Detektor tříštění skla R5815NT-ART	1 944
Aritech	Detektor tříštění skla 5815NT-ART/1	2 046
Paradox	Detektor tříštění skla Glastrek 457	718
Paradox	Detektor tříštění skla Max-Glass	660
Jablotron	Detektor tříštění skla GBS-210 VIVO	858
Průměr	X	1 525

Zdroj: Dostupné z: www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

4.2.2.6 Požární detektory

Standardním vybavením EZS je také ochrana před nebezpečím požáru nebo výbuchu. K těmto účelům jsou využívány požární detektory, které spolehlivě detekují zvýšený výskyt kouře v místnosti. Tyto detektory mají navíc v sobě zabudovanou tzv. „sirénku“, která dokáže v nebezpečí zalarmovat osoby v místnosti. Průměrná cena dvou výrobců – Aritech a Jablotron, v tabulce č. 11 je 967 Kč.

Tabulka č. 11: Požární detektory

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Aritech	Optický požární hlásič DP721R	958
Aritech	Opticko-teplotní požární hlásič DP721RTA	1 368
Jablotron	Detektor kouře autonomní SD-401	798
Jablotron	Kombinovaný optický detektor kouře a detekce vysoké teploty	742
Průměr	X	967

Zdroj: Dostupné z: www.cctv-prodejce.cz, www.centrumbezpecnosti.cz, úprava autor.

4.2.2.7 Detektory plynů

Detektory plynů slouží k rozeznání úniku plynů. Cena těchto detektorů se pohybuje podle počtu plynů, které detektor rozezná. Základním požadavkem bývá detekce hořlavých plynů. V tabulce č. 12 je uvedena průměrná cena od výrobců Jablotron, Aritech a KR Protect, s.r.o., která činí 2 262 Kč.

Tabulka č. 12: Detektory plynů

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Jablotron	Detektor úniku hořlavých plynů GS-133	960
Aritech	Detektor úniku plynu - CO DCM-240	2 649
KR Protect, s.r.o.	Detektor SE-21-230D	2 790
KR Protect, s.r.o.	Detektor SE-21-D	2 649
Průměr	X	2 262

Zdroj: Dostupné z: www.krprotect.cz, www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

4.2.2.8 Detektor poslední bankovky

Detektor poslední bankovky bývá uložen v přihrádkách pokladen a trezorů. Tyto detektory se používají nejen v bankách, ale také na peněžních přepážkách pošt, obchodů, čerpacích stanic apod. Detektor je umístěn v přihrádkách pro uložení papírových bankovek. Odebráním poslední bankovky dochází k sepnutí speciálního spínače, který způsobí poplach. V tabulce č. 13 je stanovena průměrná cena 955 Kč.

Tabulka č. 13: Detektory poslední bankovky

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
x	Detektor poslední bankovky DC301	1 008
Sentrol	Plastový detektor poslední bankovky S3555	970
x	Detektor poslední bankovky Moneyclip	887
Průměr	X	955

Zdroj: Dostupné z: www.sezam.cz, www.alarmvideo.cz, www.cctv-prodejce.cz, úprava autor.

4.2.3 Software

Software je pro bankovní instituce jedním z nejdůležitějších bezpečnostních prvků. Výběr vhodného dodavatele je realizován velice pečlivě. Software musí splňovat celou řadu parametrů. Mezi hlavní z nich patří především spolehlivost, bezpečnost, ochrana dat a uživatelská srozumitelnost. Dá se říci, že je na něm závislá celá činnost banky. Softwaroví analytici musí vycházet z hloubkového poznání problematiky bankovníctví a práce s bankovními systémy. Musí bance nabídnout komplexní řešení systému služeb. Systém uložených dat musí být zálohován minimálně dvěma servery, které jsou od sebe fyzicky odděleny. Oddělenost serverů spočívá v jejich bezpečnosti. Jsou v nich zálohována veškerá data, a pokud by došlo k poškození nebo zničení jednoho serveru vlivem neočekávané události (požár, záplava, výbuch, zneškodnění apod.), je v „záloze“ minimálně jeden další server, který zajistí uchování všech dat a tak nedojde vlivem nečekané události k jejich nenávratné ztrátě. Počet těchto serverů, ve kterých jsou zálohována všechna data, výběr vhodného dodavatele softwaru a nároků na něj, závisí především na velikosti bankovní instituce a na jejích finančních možnostech. Z důvodu příslibu již zmíněného bankovního tajemství, zde nemohou být uvedeni konkrétní dodavatelé tohoto softwaru, se kterými banky spolupracují. Cena takového softwaru se pohybuje řádově ve výši 1 až 4 mil. Kč. Pro potřeby ekonomické analýzy bude průměrná cena softwaru uvedena ve výši *2,5 mil. Kč*.

4.2.4 Bankovní trezory

Při úvaze o koupi trezoru je nutné si nejdříve promyslet, jaké umístění, velikost a zabezpečení zvolit. Cena trezoru se odvíjí od bezpečnostní třídy trezoru a doporučené úložné částky.

Bezpečnostní třída je v dnešní době hlavním parametrem u všech trezorů. Taková třída nám říká, jak je trezor bezpečný a teoreticky také za jak dlouho by se do něj případně zloděj dostal. Vyšší třída je lépe chráněná. Třídy určuje zkušebna podle normy 1143.1 a výrobce potom ke každému produktu přikládá certifikát od zmíněné zkušebny. Bankovní instituce používají ty nejvyšší třídy, což jsou třídy IV a V. Jsou uzamykatelné minimálně dvěma zámky. Většinou to bývá kombinace zámku mechanického a elektronického. Trezor musí mít vysoce odolné dveře zejména proti útokům mechanickými a tepelnými nástroji. Průměrná cena, v tabulce č. 14, je určena dle bezpečnostní třídy IV a činí 182 125 Kč. Výrobou bankovních trezorů se zabývají firmy Jinova české trezory s.r.o. a P-Kovo Brno s.r.o. Cenový rozdíl oproti bezpečnostní třídě V není vysoký, pohybuje se řádově v tisíci korunách.

Tabulka č. 14: Bankovní trezory

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Jinova české trezory s.r.o.	Trezor Pegasus 120	147 600
Jinova české trezory s.r.o.	Trezor Pegasus 190	165 600
Jinova české trezory s.r.o.	Trezor Pegasus 375	198 600
Jinova české trezory s.r.o.	Trezor Pegasus 480	237 600
P-Kovo Brno s.r.o.	Trezor 1580	131 300
P-Kovo Brno s.r.o.	Trezor 1700	199 200
P-Kovo Brno s.r.o.	Trezor 1700-2	215 400
P-Kovo Brno s.r.o.	Trezor 1800	161 700
Průměr	X	182 125

Zdroj: emailová komunikace mezi Jinova, P-Kovo, úprava autor.

4.2.5 Počítačky a testery bankovek

Každý zaměstnanec, který pracuje na pozici pokladníka, by měl absolvovat specializovaný kurz zaměřený na rozpoznání platidel. Pravé platidlo je takové, které emitoval příslušný emitent – Centrální banka a obsahuje všechny předepsané ochranné prvky. Z pohledu pokladníka hovoříme o pravých a podezřelých platidlech. Pokladník by pomocí skoro všech svých smyslů (zrak, hmat, sluch, čich) měl rozpoznat pravou bankovku od podezřelé během několika málo vteřin. Pokud však dostane větší množství bankovek, může se spolehnout na technické vybavení v podobě počítaček a testerů.

Počítačky slouží k velmi rychlé kontrole hotovosti bankovek. Některé druhy počítaček bankovek jsou nastavitelné i na různé měny a mohou detekovat falešné bankovky prostřednictvím UV-světla, magnetické zkoušky, infračerveného světla, kontrole velikosti (délka, šířka, tloušťka) bankovky. V tabulce č. 15 je průměrná cena počítačky bankovek 25 351 Kč. Jednotliví výrobci jsou tentokrát stanoveni dle země původu, a jsou jimi Japonsko, Německo a USA.

Tabulka č. 15: Počítačky bankovek

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Japonsko	Počítačka bankovek Magner 35	20 900
Japonsko	Počítačka bankovek Magner 75 D	23 900
Japonsko	Počítačka bankovek Magner 75 SUM	49 600
Německo	Počítačka bankovek IBEX UNION 1000	15 500
USA	Počítačka bankovek AccuBanker AB4000 UV/MG	16 855
Průměr	X	25 351

Zdroj: Dostupné z: www.trezory-supersafe.cz, www.vantech.cz, úprava autor.

Testery bankovek jsou vybaveny tzv. UV zářivkou, která slouží pro ověření fluorescenčních vláken a bílou prosvětlovací zářivkou pro detekci vodoznaku. V tabulce č. 16 je průměrná cena od výrobců – Rottner Tresor, Wallner a AccuBanker 1 468 Kč.

Tabulka č. 16: Testery bankovek

Výrobce	Název produktu	Cena v Kč
Rottner Tresor	Tester bankovek UV - Tester	540
Wallner	Tester bankovek Wallner DL - 105	817
Wallner	Tester bankovek Wallner DL - 109	1 635
AccuBanker	Counterfeit Cop™ AccuBANKER	2 879
Průměr	X	1 468

Zdroj: Dostupné z: www.vantech.cz, www.spokojeny-nakup.cz, úprava autor.

4.2.6 Bezpečnostní agentury

Kromě technického zabezpečení spolupracují banky s bezpečnostními agenturami, které jsou napojeny na pult centralizované ochrany. Cena bezpečnostních agentur je stanovena měsíčními paušálními poplatky. Pokud některá složka elektronického

zabezpečovacího systému podá varovný signál na ústřednu EZS, ta předá automaticky tento signál přes přenosové zařízení na Pult centrální ochrany, tedy sjednané bezpečnostní agentuře. V tom okamžiku vyjíždí zásahová jednotka připravena řešit krizovou situaci. Stisknutím jediného tlačítka tak lze vyhlásit tichý tísňový poplach. Někdy se však stává, že některá ze složek EZS vydá tzv. „planý“ varovný signál, vzniklý např. neopatrnou manipulací zaměstnanců. V těchto případech si bezpečnostní agentury účtují poplatek navíc za neoprávněné vyvolání poplachu v průměru 600 Kč.

Služby bezpečnostních agentur jsou prováděny speciálně pracovníky, kteří procházejí zvláštním výcvikem a ovládají taktiku činnosti v konfliktních situacích, boj z blízka bez použití zbraně, střelbu z palných zbraní, speciální ovládání vozidel v nestandardních situacích. Pracovníci pro tuto službu jsou vybíráni na základě psychologických testů, fyzické a psychické zdatnosti, trestní i morální bezúhonnosti. V průběhu pracovního poměru absolvují řadu testů, výcviků a speciálních školení.⁴⁴

Vzhledem k tomu, že cena bezpečnostních agentur je stanovena měsíčními poplatky a ne jednorázovou pořizovací cenou jako ve výše uvedených případech, navíc se tato cena může každý měsíc značně lišit vzhledem k počtu výjezdů, zejména těch planých, není tento „prvek“ zabezpečení zohledněn v následující analýze nákladů.

⁴⁴ *Www.barahk.cz* [online]. c2008 [cit. 2011-03-13]. Fyzická ostraha majetku a osob. Dostupné z WWW: <<http://www.barahk.cz/index.php?rub=ostraha>>.

5. Zhodnocení prevence a komparace

Bezpečnost v prostoru banky je zásadní a neustále se vyvíjející problematikou. K zajištění bezpečnosti slouží řada preventivních opatření. O některých z nich nemá obyčejný člověk ani tušení. Předmětem této práce nebylo prozradit všechna tato opatření, což ani bankovní tajemství nedovoluje, ale vyjmenovat základní z nich a vyčíslit jejich průměrnou cenu pořízení pro potřeby ekonomické analýzy. Všechny uvedené ceny byly čerpány z dostupných internetových zdrojů či na základě písemné komunikace s dodavateli. Je potřeba říci, že veškerá opatření se musí každoročně, v některých případech i několikrát ročně revidovat, což s sebou samozřejmě přináší další náklady. Klienti si tak mohou být jisti, že banky dělají maximum pro zajištění bezpečnosti osob, peněz i informací.

Všechny zjištěné ceny uvedených preventivních opatření budou v následující části přehledně zpracovány v tabulkách a vyjádřeny v grafické podobě. Účelem této části práce bude jejich vzájemná komparace a zhodnocení z hlediska výše pořizovacích nákladů a z hlediska vyjádření procentuálních podílů jednotlivých složek k celkovému zkoumanému podkladu. Výsledek této analýzy pomůže prozradit, která složka preventivního opatření v boji proti terorismu je pro banky nejnákladnější a z tohoto pohledu také nejdůležitější.

Nejprve budou zpracovány náklady na pořízení elektronického zabezpečovacího systému, který se skládá z několika komponent. Výsledkem bude odhalení, která z těchto komponent zaujímá největší podíl z celkových nákladů na pořízení EZS, tudíž je pro něj nejdůležitější. Následně budou do komparace a zhodnocení zapojeny všechny zkoumané prvky ekonomické analýzy ze čtvrté části této práce a výsledkem tak bude zjištění „absolutního vítěze“, který se největší měrou podílí na prevenci terorismu v bance.

5.1 Náklady elektronického zabezpečovacího systému

Elektronický zabezpečovací systém obsahuje řadu prvků. V tabulce č. 17 je souhrn jeho základních prvků a průměrné ceny pořízení jednoho kusu. Celková pořizovací cena jednotlivých komponent EZS činí 15 410 Kč. Nutno však podotknout, že celková cena pořízení EZS je daleko vyšší vzhledem k počtu jednotlivých komponent. Tento počet je

závislý na finančních možnostech a velikosti konkrétní banky. Jeho cena tak může být několikanásobně vyšší.

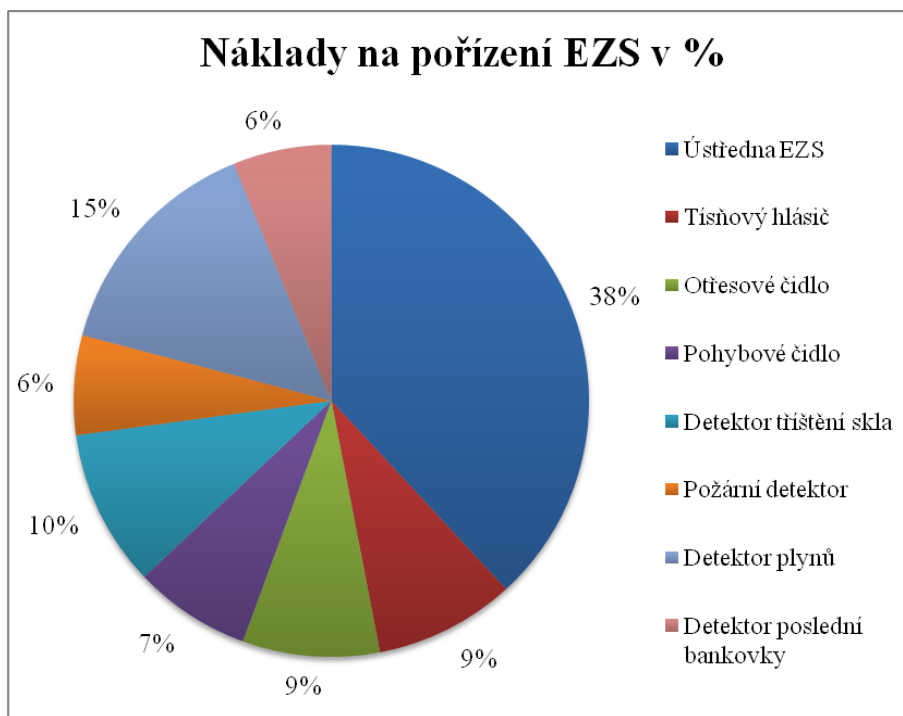
Tabulka č. 17: Náklady na pořízení EZS

Náklady na pořízení EZS	Průměrná cena v Kč
Ústředna EZS	5 875
Tísňový hlásič	1 363
Otřesové čidlo	1 329
Pohybové čidlo	1 134
Detektor tříštění skla	1 525
Požární detektor	967
Detektor plynů	2 262
Detektor poslední bankovky	955
Celkem	15 410

Zdroj: z předchozích údajů, vlastní zpracování.

Tabulka je přenesena ještě do grafické podoby koláčového grafu č. 4, kde je jasně vidět procentuální podíl jednotlivých prvků EZS. Z grafu vyplývá, že nejnákladnější položkou EZS je ústředna EZS, která tvoří 38 % z celkových nákladů na pořízení složek EZS. Tento podíl je logický vzhledem k tomu, že ústředna EZS je nejdůležitější součástí celého systému. Bez ní by všechna ostatní zařízení ztrácela svůj smysl, poněvadž by se o jejich poplachu nikdo nedozvěděl.

Graf č. 4: Náklady na pořízení EZS v %

Zdroj: z předchozích údajů, vlastní zpracování.

5.2 Celkové pořizovací náklady

Celkové pořizovací náklady preventivních opatření proti terorismu jsou znázorněné v tabulce č. 18 a jejich celková výše činí 2 749 170 Kč. V tabulce jsou uvedeny jednotlivé položky a jejich průměrná pořizovací cena za jeden kus. Opět je důležité si uvědomit, že tyto náklady mohou být několikanásobně vyšší vzhledem k jejich počtu.

Tabulka č. 18: Celkové pořizovací náklady preventivních opatření

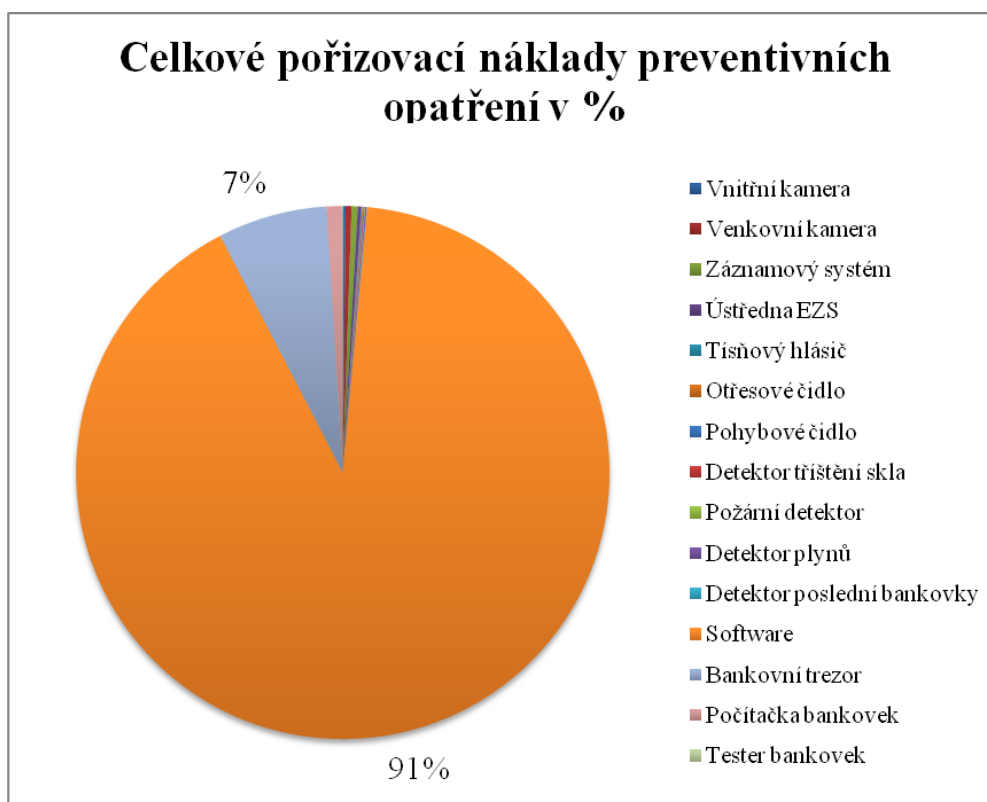
Celkové pořizovací náklady preventivních opatření	Průměrná cena v Kč
Vnitřní kamera	4 518
Venkovní kamera	9 948
Záznamový systém	10 350
Ústředna EZS	5 875
Tísňový hlásič	1 363
Otřesové čidlo	1 329
Pohybové čidlo	1 134
Detektor tříštění skla	1 525

Požární detektor	967
Detektor plynů	2 262
Detektor poslední bankovky	955
Software	2 500 000
Bankovní trezor	182 125
Počítačka bankovek	25 351
Tester bankovek	1 468
Celkem	2 749 170

Zdroj: z předchozích údajů, vlastní zpracování.

Nejnákladnější položku zde tvoří pořizovací cena softwaru, což je velice výrazně vidět v grafu č. 5, kde tvoří 91 % všech pořizovacích nákladů. Na pomyslném druhém místě je průměrná pořizovací cena bankovního trezoru, která zaujímá 7 % z celkových pořizovacích nákladů. Lze tedy říci, že pro banky tvoří software a bankovní trezory dvě nejdůležitější součásti prevence v boji proti terorismu. Ostatní položky jsou v porovnání s těmito zanedbatelné.

Graf č. 5: Celkové pořizovací náklady preventivních opatření

Zdroj: z předchozích údajů, vlastní zpracování.

Dále je uveden graf č. 6, ve kterém není cena softwaru a bankovního trezoru, tedy dvou nejnákladnějších položek, zohledněna. Tím je docíleno zobrazení podílu ostatních složek preventivních opatření a jejich rozložení. Aby nedošlo ke zkreslení informací, není zde uvedeno procentuální zastoupení. Na pomyslném třetím místě v nákladech na pořízení preventivních opatření proti terorismu je počítačka bankovek, prostředek, který mimo počítání rozpozná padělané bankovky od těch pravých. Dále je to kamerový a záznamový systém a ústředna EZS. Nejméně nákladným systémem, který dokáže pomoci v boji proti financování terorismu je v této analýze detektor poslední bankovky a požární detektor.

Graf č. 6: Pořizovací náklady preventivních opatření

Zdroj: z předchozích údajů, vlastní zpracování.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla rozdělena do pěti hlavních částí. Každá z nich měla stanovený svůj cíl a význam.

Cílem první části bylo vysvětlit pojem terorismus a jeho teoretická východiska. Terorismus vyjadřuje takové činnosti, které v člověku vyvolávají pocity strachu a hrůzy. Teroristé využívají násilí a zastrašování k dosažení svých cílů. Používání násilí k prosazení určitých cílů je prakticky stejně dlouhé jako historie lidstva. Jen vlivem vývoje může měnit svoje podoby. Globalizace, liberálnější zákony týkající se imigrace a pohybu kapitálu, snazší přístup ke zbraním a municí, to všechno jen napomáhá k jeho růstu.

Druhá část měla za úkol popsat bankovní prostředí, které se stalo klíčové pro zbytek celé práce. Zaměřila se tak převážně na teoretický výklad o bance, bankovní soustavě, bankovním dohledu, a o činnostech banky. Svou pozornost věnovala představení rakouské banky Volksbank, která má v současné době zastoupení v 9 zemích po celé Evropě, a přispěla ke zkvalitnění této práce. Vzhledem k tomu, že jsem jejím zaměstnancem, mám možnost většinu skutečností posuzovat očima člověka, kterého se problematika terorismu v bance přímo dotýká a tak zpracování této práce bylo přínosem nejen pro můj osobní, ale především pro můj pracovní život. Závěrem druhé části práce bylo definování pojmů, jako je praní špinavých peněz, financování terorismu a podezřelý obchod. Tyto pojmy se staly výchozí pro následující třetí část – případovou studii.

Ve třetí části šlo o popis konkrétních případů spojených s terorismem v bance v rámci České republiky, ale i ze zahraničí. V rámci domácího prostředí byly popisovány případy řešené Finančním analytickým útvarem, orgánem, jehož hlavním úkolem je přijímat a analyzovat oznámení o podezřelých obchodech a ze zahraničních případů byl vybrán ten nejznámější teroristický útok z 11. září 2001. Tento případ má i po deseti letech ještě spoustu nezodpovězených otázek, ale zároveň vyšla najevo řada skutečností, které přímo naznačují podíl některých bank na této tragické události. Pro mě osobně bylo toto zjištění do jisté míry překvapením a změnilo to můj dosavadní názor na bankovní systém jako na absolutně průhledný, zákonný a spolehlivý systém.

Čtvrtá část se zaměřovala na ekonomickou analýzu preventivních opatření používaných v bankách v České republice. Předmětem této části nebyl jejich úplný výčet, ale

i přesto si myslím, že čtenář získal základní představu o fungování těchto preventivních mechanismů a také představu o jejich pořizovacích nákladech, které byly vyjádřeny průměrem cen několika dodavatelů, splňujících zadané parametry.

Poslední, pátá část byla zakončena komparací a zhodnocením jednotlivých preventivních opatření z předchozí části. Výsledkem bylo zjištění, že z celkového výčtu uvedených preventivních opatření se z hlediska průměrné pořizovací ceny na jeden kus a procentuálního podílu na celkových pořizovacích nákladech staly nejnákladnějšími a zároveň nejdůležitějšími a položkami softwarové vybavení a bankovní trezory. Naopak nejméně nákladné položky, které dokáží pomoci v boji proti financování terorismu, se v této analýze staly detektor poslední bankovky a požární detektor, což ovšem nesnižuje jejich potřebnost.

Problémem v oblasti terorismu v bance je dle mého názoru již zmíněná liberálnost legislativního systému, dále snadný přístup ke zbraním, dokonalejší informační systémy, vývoj techniky, globalizace, neprůhlednost některých zahraničních bank, rychlejší a snadnější pohyb kapitálu, množství peněžních transakcí, které každodenně procházejí bankovním sektorem, náboženské a kulturní rozdíly, korupce, nespolupráce některých států ve snaze o zajištění průhledného a zákonného provozování bankovní činnosti a hlavně lidská oddanost vůči teroristickým skupinám a jejich idejím, která dokáže bez výčitek a slitování páchat trestné činy.

Útěchou však zůstává fakt, že většina z výše uvedeného se týká spíše zahraničních bank, České bankovníctví se i po těchto skutečnostech jeví jako zákonné, průhledné a do jisté míry spolehlivé místo pro podnikání. Nezbyvá si více než jen přát, aby se celý svět poučil ze svých dosavadních chyb a aby se v budoucnu podařilo čelit nezákonným transakcím, praní špinavých peněz a financování terorismu.

Cíle, které jsem si v úvodu své diplomové práce uložila, jsem splnila.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I*. Praha : Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-9026-70-1-7.
2. BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus II*. Praha : Police History, 1999. 197 s. ISBN 80-902670-4-1.
3. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha : Linde, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
4. CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha : Linde, 2001. 172 s. ISBN 80-7201-265-7.
5. KAŠPAROVSKÁ, Vlasta, et al. *Řízení obchodních bank*. Praha : C.H. Beck, 2006. 339 s. ISBN 80-7179-381-7.
6. KREJČÍ, Oskar. *Mezinárodní politika*. Praha : Ekopress, 2001. 709 s. ISBN 80-86119-45-9.
7. MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno : Centrum strategických studií, 2005. 476 s. ISBN 80-903333-8-9.
8. NAPOLEONI, Loretta. *Teror s.r.o.*. Praha : Metafora, 2007. 518 s. ISBN 978-80-7359-107-6.
9. POLOUČEK, Stanislav, et al. *Bankovníctví*. Praha : C.H. Beck, 2006. 716 s. ISBN 80-7179-462-7.
10. ŘIHÁČKOVÁ, Věra. *Boj proti terorismu*. Praha : Institut pro evropskou politiku Europeum, 2006. 86 s. ISBN 80-86993-03-5.
11. SOULEIMANOV, Emil. *Terorismus*. Praha : Eurolex Bohemia, 2006. 394 s. ISBN 80-86861-76-7.
12. STRMISKA, Maxmilián. *Terorismus a demokracie*. Brno : Masarykova univerzita, 2001. 103 s. ISBN 80-210-2755-X.
13. POLOUČEK, Stanislav, et al. *Bankovníctví*. Praha : C.H. Beck, 2006. 716 s. ISBN 80-7179-462-7.
14. ZEMAN, Jan. *Terorismus*. Praha : Triton, 2002. 166 s. ISBN 80-7254-305-9.

SEZNAM POUŽITÝCH ZÁKONŮ

1. Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
2. Zákon č. 6/1993 Sb., České národní bance
3. Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

SEZNAM POUŽITÝCH VÝROČNÍCH ZPRÁV

1. *Výroční zpráva 1999*. Brno : Volksbank CZ, a.s., 2000. 54 s.
2. *Výroční zpráva 2000*. Brno : Volksbank CZ, a.s., 2001. 66 s.
3. *Výroční zpráva 2001*. Brno : Volksbank CZ, a.s., 2002. 74 s.
4. *Výroční zpráva 2002*. Brno : Volksbank CZ, a.s., 2003. 106 s.
5. *Výroční zpráva 2003*. Brno : Volksbank CZ, a.s., 2004. 116 s.
6. *Výroční zpráva 2004*. Brno : Volksbank CZ, a.s., 2005. 100 s.
7. *Výroční zpráva 2005*. Brno : Volksbank CZ, a.s., 2006. 108 s.
8. *Výroční zpráva 2006*. Praha : Volksbank CZ, a.s., 2007. 87 s.
9. *Výroční zpráva 2007*. Praha : Volksbank CZ, a.s., 2008. 126 s.
10. *Výroční zpráva 2008*. Praha : Volksbank CZ, a.s., 2009. 116 s.
11. *Výroční zpráva 2009*. Praha : Volksbank CZ, a.s., 2010. 124 s.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

1. *Www.alarmynovotny.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-04-10]. Tísňové hlásiče. Dostupné z WWW: <http://www.alarmynovotny.cz/197~s_3040>.
2. *Www.alarmvideo.cz* [online]. c2011 [cit. 2011-04-11]. Detektor poslední bankovky. Dostupné z WWW: <<http://www.alarmvideo.cz/detektor-posledni-bankovky-moneyclip-p-349.html>>.
3. *Www.alexor.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-04-10]. Detektor tříštění skla. Dostupné z WWW: <<http://www.alexor.cz/produkty/detektory/detektor-tristeni-skla.htm>>.
4. *Www.army.cz* [online]. c2004-2010 [cit. 2011-03-19]. Současný terorismus. Dostupné z WWW: <http://www.army.cz/avis/vojenske_rozhledy/2002_2/46.htm>.
5. *Www.barahk.cz* [online]. c2008 [cit. 2011-03-13]. Fyzická ostraha majetku a osob. Dostupné z WWW: <<http://www.barahk.cz/index.php?rub=ostraha>>.
6. *Www.businessinfo.cz* [online]. c1997-2011 [cit. 2011-03-19]. Bankovní dohled. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/bankovnictvi-investovani/bankovni-dohled/1000464/39631/>>.
7. *Www.cctv-prodejce.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-04-10]. Ceník. Dostupné z WWW: <<http://www.cctv-prodejce.cz/component/virtuemart/?page=shop.pricelist&mode=view>>.
8. *Www.cctv-prodejce.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-04-10]. GSM alarmy. Dostupné z WWW: <http://www.cctv-prodejce.cz/component/virtuemart/?page=shop.product_details&product_id=141&category_id=133>.
9. *Www.cnb.cz* [online]. c2003-2011 [cit. 2011-03-05]. O ČNB. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/>.
10. *Www.finance.cz* [online]. c2000-2011 [cit. 2011-03-19]. Musí banky znát své klienty tolik?. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/249649-musi-banky-znat-sve-klienty-tolik/>>.
11. *Www.mfcr.cz* [online]. c2005 [cit. 2011-03-19]. Zpráva o výsledcích činnosti Finančně analytického útvaru za období let 2000-2008. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/analit_cinn_kontr_53325.html>.

12. *Www.mfcr.cz* [online]. 2006 [cit. 2011-03-12]. Finanční analytický útvar. Dostupné z WWW: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zprava_o_cinnosti_1996-2006__CZE_RGB_police_2.0.pdf.
13. *Www.mfcr.cz* [online]. c2005 [cit. 2010-05-19]. Boj proti praní peněz a financování terorismu. Dostupné z WWW: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/boj_proti_prani_penez.html.
14. *Www.matrix-2012.cz* [online]. c2011 [cit. 2011-03-19]. Praní špinavých peněz. Dostupné z WWW: http://www.matrix-2012.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1062:prani-pinavych-penz&catid=57:spiknuti&Itemid=368.
15. *Www.portal.cz* [online]. c2005-2011 [cit. 2011-03-19]. Co je praní špinavých peněz?. Dostupné z WWW: <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=4174>.
16. *Www.zavedenieura.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-05-19]. Podrobná hodnotící zpráva o boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Dostupné z WWW: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Report_cz.pdf.
17. *Www.finance.cz* [online]. c2000-2011 [cit. 2011-03-05]. S rozvojem techniky vzrůstá u bank operační riziko. Dostupné z WWW: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/281270-s-rozvojem-techniky-vzrusta-u-bank-operacni-riziko/>.
18. *Www.finance.topsid.com* [online]. c2008 [cit. 2011-02-12]. Český bankovní systém. Dostupné z WWW: http://finance.topsid.com/index.php?war=financni_trh_a_bankovni_system&unit=cesky_bankovni_system.
19. *Www.penize.cz* [online]. c2000-2011 [cit. 2011-03-13]. Bezpečnostní schránka v bance není jen pro milionáře. Dostupné z WWW: <http://www.penize.cz/sporeni/48735-bezpecnostni-schranka-v-bance-neni-jen-pro-milionare>.
20. *Www.volksbank.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-03-13]. O bance. Dostupné z WWW: http://www.volksbank.cz/vb/jnp/cz/o_bance/index.html.
21. *Www.policie.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-02-05]. Terorismus. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-pro-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.

22. *Www.svagency.cz* [online]. c2004-2009 [cit. 2011-03-13]. Tísňová ochrana. Dostupné z WWW: <<http://www.svagency.cz/sluzby/sva-tipy-a-triky-sluzby.aspx>>.
23. *Www.svagency.cz* [online]. c2004-2009 [cit. 2011-03-13]. Funkce a fungování PCO. Dostupné z WWW: <<http://www.svagency.cz/sluzby/funkce-a-fungovani-pco.aspx>>.
24. *Www.hn.ihned.cz* [online]. c1996-2011 [cit. 2011-03-13]. České banky versus lupiči: Pořád je v nich co zlepšovat. Dostupné z WWW: <<http://hn.ihned.cz/c1-39516180-banky-vs-lupici-porad-je-co-zlepsovat>>.
25. *Www.total-servis.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-03-13]. Informace o kamerových systémech. Dostupné z WWW: <<http://www.total-servis.cz/kamerove-systemy/>>.
26. *Www.sezam.cz* [online]. c2006-2011 [cit. 2011-04-11]. Tísňové hlásiče. Dostupné z WWW: <<http://www.sezam.cz/12-tisnove-hlasice/c3404/katalog.html>>.
27. *Www.vantech.cz* [online]. c2011 [cit. 2011-04-11]. Bankovní technika. Dostupné z WWW: <<http://www.vantech.cz/pocitacky.php>>.
28. *Www.trezory-supersafe.cz* [online]. c2006-2009 [cit. 2011-04-11]. Počítačky bankovek. Dostupné z WWW: <<http://www.trezory-supersafe.cz/pocitacky-bankovek/>>.
29. *Www.shop-online.cz* [online]. c2004-2011 [cit. 2011-04-10]. Detektor pohybu. Dostupné z WWW: <http://www.shop-online.cz/Jablotron/PIR-detektor-pohybu-osob-JS-20-LARGO_g5537.html>.
30. *Www.spokojeny-nakup.cz* [online]. c2011 [cit. 2011-04-11]. Tester bankovek. Dostupné z WWW: <<http://www.spokojeny-nakup.cz/tester-bankovek-uv-tester/>>.
31. *Www.centrumbezpecnosti.cz* [online]. c2005 [cit. 2011-04-11]. Detektor pohybu. Dostupné z WWW: <http://www.centrumbezpecnosti.cz/Jablotron/Detektor-pohybu-bezdratovy-JA-85P_g674.html>.
32. *Www.centrumbezpecnosti.cz* [online]. c2005 [cit. 2011-04-11]. Požární detektory. Dostupné z WWW: <http://www.centrumbezpecnosti.cz/Ochrana-domu-a-bytu-Klasicke-dratove-reseni-Detektory-Pozarni-detektory_d144.html>.
33. *Www.krprotect.cz* [online]. c2007 [cit. 2011-04-11]. Detektory. Dostupné z WWW: <<http://www.krprotect.cz/cenik.asp>>.
34. *Www.dailymarkets.com* [online]. 2010 [cit. 2011-02-03]. Financial Terrorism. Dostupné z WWW: <<http://www.dailymarkets.com/stock/2009/04/01/financial-terrorism-what-the-bank-bailout-really-is/>>.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Logo Volksbank.....	20
Obrázek č. 2: Loga partnerských společností Volksbank.....	21
Obrázek č. 3: Zastoupení Volksbank v Evropě	22

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Oznámené podezřelé obchody.....	37
Tabulka č. 2: Počet zaslaných a přijatých dotazů.....	39
Tabulka č. 3: Vnitřní kamery.....	47
Tabulka č. 4: Venkovní kamery	47
Tabulka č. 5: Záznamový systém	48
Tabulka č. 6: Ceny za sady ústředěn EZS	49
Tabulka č. 7: Tísňové hlásiče	50
Tabulka č. 8: Otřesová čidla.....	51
Tabulka č. 9: Pohybová čidla	51
Tabulka č. 10: Detektory na tříštění skla.....	52
Tabulka č. 11: Požární detektory	53
Tabulka č. 12: Detektory plynů	53
Tabulka č. 13: Detektory poslední bankovky.....	54
Tabulka č. 14: Bankovní trezory	55
Tabulka č. 15: Počítačky bankovek.....	56
Tabulka č. 16: Testery bankovek.....	56
Tabulka č. 17: Náklady na pořízení EZS.....	59
Tabulka č. 18: Celkové pořizovací náklady preventivních opatření	60

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Zisk z běžné činnosti Volksbank před zdaněním	23
Graf č. 2: Šetření podezřelých obchodů	38
Graf č. 3: Počty dotazů zaslaných a přijatých ze zahraničí	39
Graf č. 4: Náklady na pořízení EZS v %	60
Graf č. 5: Celkové pořizovací náklady preventivních opatření	61
Graf č. 6: Pořizovací náklady preventivních opatření	62

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Formulář oznámení podezřelého obchodu	72
---	----

Příloha č. 1: Formulář oznámení podezřelého obchodu

OZNÁMENÍ PODEZŘELÉHO OBCHODU

Identifikační údaje povinné osoby, která oznamuje podezřelý obchod:

Obchodní jméno (jméno a příjmení): _____

Sídlo (trvalý pobyt): _____

IČO (rodné číslo): _____

Předmět podnikání (dle zápisu v obchodním rejstříku nebo dle živnostenského nebo jiného oprávnění k podnikání): _____

Identifikační údaje toho, koho se oznámení týká:

Jméno a příjmení (obchodní jméno): _____

Trvalý pobyt (sídlo) v ČR: _____

Trvalý pobyt (sídlo) mimo ČR: _____

Rodné číslo nebo datum narození (IČO): _____

Číslo občanského průkazu (cestovního dokladu): _____

vystavený kým: _____

dne: _____ platnost do: _____

Státní příslušnost: _____

Pohlaví (u cizince, je-li uvedeno), popřípadě další identifikační údaje uvedené v cestovním dokladu _____

Jde-li o podnikatele, uvést i předmět podnikání, je-li znám (dle živnostenského oprávnění nebo dle zápisu v obchodním rejstříku):

Identifikační údaje osoby, která jedná jménem toho, koho se oznámení týká:

Jméno a příjmení (obchodní jméno): _____

Trvalý pobyt (sídlo) v ČR: _____

Trvalý pobyt (sídlo) mimo ČR: _____

Rodné číslo nebo datum narození (IČO): _____

Číslo občanského průkazu (cestovního dokladu): _____

vystavený kým: _____

dne: _____ platnost do: _____

Státní příslušnost: _____

Pohlaví (u cizince, je-li uvedeno), popřípadě další identifikační údaje uvedené v cestovním dokladu _____

Jde-li o podnikatele, uvést i předmět podnikání, je-li znám (dle živnostenského oprávnění nebo dle zápisu v obchodním rejstříku):

Zda a kdy byl obchod proveden či odložen (podle § 6 odst. 1 nebo § 6 odst. 3 zákona č. 61/1996 Sb., v platném znění) _____

Popis předmětu a podstatných okolností uzavření (uvést důvod platby, který příkazce uvádí, časové údaje, čísla účtů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky, ohledně kterých se oznámení podává, měnu, čím je obchod podezřelý, popř. telefonní a faxová čísla atd.):

Případné další údaje, které souvisí s podezřelým obchodem (např. informace o dalších osobách, které mají vztah k podezřelému obchodu, o osobách, které mohou mít vědomosti o podezřelém obchodu apod.): _____

Místo, čas a datum podání oznámení: _____

Údaje osoby, které plní za povinnou osobu oznamovací povinnosti:

Jméno: _____

Příjmení: _____

Pracovní zařazení: _____

Trvalý pobyt: _____

Podpis: _____